

Türkiye'de 8 Martlar... Özgürlük ve eşitlik özlemi sürüyor!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kadınların talepleri ve özlemleri ile alanlara çıktıkları bir gündür. 8 Mart Türkiye'de burjuva devletinin baskı ve yasaklarının yoğunlaştığı dönemlerde yaşanan engel-

lemelere rağmen 99 yıldır çeşitli eylem ve etkinliklere konu olmaktadır.

Türkiye'de 8 Mart'ın ilk olarak kutlanmasının onuru ise komünist harekete aittir. Komünist Enternasyonal'in 3. Kadınlar Konferansı'nda alınan karar gereği

Türkiye'de de 1921 yılında TKP 8 Mart'ı kutlama kararı alır. İki komünist kadının, Rahime Selimova ve Cemile Nuşirvanova'nın girişimi ile Ankara'da bir bağ evinde gerçekleştirilen toplantı ile Türkiye'de ilk 8 Mart kutlanır.

S.19

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete
ISSN 1300-3585
Sayı 2020 / 09
28 Şubat 2020 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Suriye'de düğümler çözülürken...

İşçilerin birliği,

halkların kardeşliği!

AKP-Saray rejimi toplumu yıkıma sürüklüyor

Savaş, işsizlik, yoksulluk, intiharlar... Kendi kokuşmuş rejimlerinin ürünü olan faturaları işçi sınıfı ve emekçilere ödetmek için her yola başvuruyorlar.

Bu düzenin hukuku hükümsüzdür

Bağımsız yargı, bağımsız mahkemeler bir safsatadan ibarettir. Bu düzenin hukuku da kendisi gibi adaletsizdir, hükümsüzdür.

Almanya'nın katliam formülü: Solculara karşı propaganda

Alman devleti halen solculara karşı tutarlı bir savaş yürütüyor. En etkili aracı ise 2013'ten beri iyice yaydığı "nal teorisi"dir.

Geçmişten geleceğe... / 2 - DiSK'te iktidar savaşları

S.10

Teslim Demir: Devrime adanmış yarım asır!

S.12

Suriye’de düğümler çözülürken...

İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!

2010 yılında Tunus’ta başlayan ve başta Mısır olmak üzere Arap coğrafyasına yayılan halk hareketleri bölgedeki dengeleri sarsan sonuçlar yaratmış, kırk yıllık diktatörleri devirmişti. Aylarca süren, kesintili olarak sonraki yıllara da yayılan bu kitle hareketlerinin gerisinde kapitalist sömürü düzeninin yarattığı ağır sosyal sorunlar yer alıyordu.

Devrimci bir önderlikten yoksun olan kitle hareketleri tam da bu zaafiyetten ötürü emperyalistlerin ve bölgedeki gerici güçlerin istismarına açık hale geldiler. ABD ve batılı emperyalistler yanlarına İsrail, Türkiye, Katar ve Suudi Arabistan gibi işbirlikçilerini de alarak, Arap coğrafyasında “ılımlı islam” olarak kodladıkları gerici politikalarını hayata geçirmek için harekete geçtiler. Halk hareketlerinin geliştiği ülkelerde İhvan türü dinci-gerici akımların önünü açmak için her türlü desteği sundular.

SURİYE’DE KUNDAKLANAN YIKICI İÇ SAVAŞ

Suriye savaşının başlangıç vuruşu da bu döneme denk gelmektedir. Arap dünyasını sarsan kitle hareketlerinin Suriye’ye yansıyan ilk etkilerini fırsat bilen ve daha başında istismar etme yoluna giden batılı emperyalistler, Suriye’de bulunan ve dışarıdan devşirdikleri cihatçı çeteleri sahaya sürdüler. Böylece Suriye’deki süreç hızla cihatçı çeteler ile rejim güçleri arasında yıkıcı bir iç savaşa dönüştü.

“ılımlı muhalif” ambalajıyla süslenen ve El Kaide-İŞİD türevlerinden oluşan cihatçı çetelere bölgedeki Amerikancı rejimler tarafından sistemli bir şekilde destek sunuldu. Katar ve Suudi Arabistan gibi gerici rejimler milyarlarca petro-doları Suriye’deki yıkıcı savaşı derinleştirmek için harcarken, Şam’daki Emevi Camii’nde namaz kılma arzusunu dillendirmekten geri durmayan işbirlikçi Erdoğan yönetimi ülke topraklarını cihatçı saldırıların üssü haline getirdi. Kurdukları kamplarda ABD ile birlikte oluşturdukları eğit-donat programları ile

İŞİD vb. çetelere her türlü imkân sunuldu.

HESAPLAR ŞAM’DAN DÖNDÜ!

Emperyalist gericilik Esad’ı devirip Suriye’de Amerikancı bir rejim inşa etmeyi hedefliyordu. Bu yolla İsrail-Türkiye hattı birleştirilerek, hem İran’a dönük kuşatma derinleştirilecek hem de Rusya’nın Ortadoğu’daki etkinliğine ağır bir darbe indirilecekti. Bu aynı zamanda batının ve ABD emperyalizminin Ortadoğu’daki egemenliğini perçinlemesi anlamına geliyordu.

İhvan hareketinin kan kardeşi, “ılımlı islam”ın rol modeli, BOP eşbaşkanı Erdoğan ve yönetimi ise bu süreçte kraldan çok kralcı kesilenlerin başında yer aldı. Neo-osmanlı ve yayılmacı histeri ile hareket eden işbirlikçi iktidar, emperyalistlerin gölgesinde bölgesel bir güç olma, Ortadoğu’nun nimetlerinden daha fazla nasiplenme motivasyonu ile kirli savaşın en aktif bileşeni haline geldi.

Fakat tüm bu hesaplar Şam’dan döndü. 2015 yılı sonrası Rusya’nın savaşa daha etkin dahil olması ve bunun da etkisiyle cihatçı çetelerin Suriye’nin neredeyse tamamından temizlenerek İdlib’e toplanması, gelişmelerin seyri ni değiştirdi. Bu önemli gelişme Batılı emperyalistlerin kartları yeniden karmasına, “İŞİD’le mücadele” adı altında yeni bir stratejiye yönelmesine yol açtı. Suriye’de işbirlikçi bir rejim kurma hevesi kursağında kalan ABD ve batılı güçlerin riyakâr söylemlerle gündeme getirdikleri yeni strateji, Suriye’yi en az üç bölme politikasına dayanıyor. Siyonistlerin ‘80’lerin başında belirlediği ve artık ifşa olmuş bulunan Suriye’yi üçe bölme politikası, gelinen yerde batılı emperyalistlerin Suriye’deki temel yönelimi durumunda.

Böylece Erdoğan yönetiminin Şam’daki Emevi Camii’nde namaz kılma hayalleri suya düştü. Suriye’de besleme cihatçı çetelerle baş başa kalan Erdoğan yönetimini açmaza alan bir diğer gelişme ise, Suriye savaşında büyük bir inisiyatif gösteren ve önemli kazanımlar elde

eden Kürt halkı ve hareketi gerçeğidir. Bugün kimse Suriye’de Kürt halkını ve hareketini hesaba katmadan adım atmıyor. Deyim yerindeyse, savaş kundakçısı AKP iktidarı bu açıdan da Dimyad’a pırince giderken evdeki bulgurdan olmuş bulunuyor.

ANTI-EMPERYALİST MÜCADELE: ZORLUKLAR VE İMKANLAR

Aradan geçen dokuz yılın ardından bugün Suriye savaşında çözülmeyi bekleyen iki kritik düğüm öne çıkıyor: İdlib ve Rojava.

Bu iki bölge de Suriye’nin geleceği açısından büyük bir önem taşıyor. Her iki bölge için de şimdiden bir şey söylemek güç, zira durum hala bir dizi ihtimale açık ve belirsizlikler içeriyor. Fakat, son aylarda Rusya-İran destekli rejim güçlerinin İdlib’e ilerleyişi ve bunun karşısında batılı emperyalistler ile işbirlikçilerinin cihatçı çetelerin direncini tahkim etme çabaları, savaşın yeniden derinleşmesi ve yeni mecralara taşınması ihtimalini güçlendiriyor.

Yukarıda işaret edilen halk hareketleri ve devamında gelişen Suriye savaşı, içinde bulunduğumuz bunalımlar ve savaşlar döneminin bölgemizdeki güncel görünümü durumunda. Emperyalist-kapitalist sistemin derinleşen krizine bağlı olarak kızışan emperyalist hegemonya mücadelesi dünyanın birçok bölgesinde yeni savaş dinamiklerini büyütüyor. Emperyalist güçler dünya ölçeğinde ekonomik ve siyasal alanda giderek daha doğrudan karşı karşıya gelmeye başlıyorlar.

Bu gelişmeler dünyada ve Türkiye’de anti-emperyalist mücadelenin sorun alanlarına yoğunlaşma sorumluluğunu giderek öne çıkarmaktadır. Bu açıdan Türkiye’deki toplumsal muhalefet ve mücadele dinamikleri tarihinin en zayıf dönemini yaşamaktadır.

2000’lerin başında ABD öncülüğünde Afganistan’da startı verilen, Irak ve Libya ile devam eden emperyalist savaş ve saldırganlık politikaları toplumsal muhalefet adına anlamlı tepkilere ve kitle

Bugün koşulların zorluğuna rağmen işçi sınıfı, emekçiler ve gençlik içerisinde anti-kapitalist / anti-emperyalist mücadele bilincini geliştirmenin olanakları giderek artmaktadır. Zira, kapitalist sistemin çok yönlü krizi emekçilerin yaşamını her geçen gün çekilmez hale getirirken, Erdoğan yönetiminin savaş çığırkanlığı eskisi kadar etki yaratmamaktadır.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2020/09 * 28 Şubat 2020 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeciler Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tel. No: 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak45.net

Baskı: Kuzey Veb Ofset Sanayi Ticaret LTD ŞTİ · Tayakadın Yassıören Cd. No:75/1 Tayakadın Köyü Arnavutköy / İSTANBUL

eylemlerine konu edilmişti. Öyle ki, AKP hükümetinin ABD ile kriz yaşamasına neden olan "tezkere kazası"nda kitle eylemlerinin basıncı önemli bir etkeni. Yine aynı yıllarda NATO karşıtı kitlesel ve militan eylemler yaşanmıştı. Belli açılardan tartışmalı yanları olsa da (savaşın emperyalist karakteri konusunda), toplumsal muhalefet güçlerinin emperyalist savaş ve saldırganlık karşısında ortaya koyduğu bu tutum, Türkiye'deki köklü anti-emperyalist mücadele geleneğinden bağımsız değildi elbette.

Fakat bugün emperyalist savaşa karşı mücadele konusunda bir dizi açıdan üzerine durulması gereken belirgin bir zayıflık tablosu ile karşı karşıyayız. Milyonların sokağa döküldüğü Haziran Direnişi sürecinde dahi -ki o dönemde Suriye savaşı yakıcı bir gündemdi- savaş karşıtı bir mücadele pratiği ortaya konulamadı. Bölgede kundaklanan kirli savaş yeterince direnişin gündemi haline getirilemedi. Bu tabloda nesnel süreçlerin elbette payı var. Sınıf hareketinin yapısal sorunlarının yanı sıra sol hareketin evrimi, Kürt hareketinin oturduğu eksen, AKP eliyle açık bir baskı rejiminin kurulması vb...

Bugün koşulların zorluğuna rağmen işçi sınıfı, emekçiler ve gençlik içerisinde anti-kapitalist / anti-emperyalist mücadele bilincini geliştirmenin olanakları giderek artmaktadır. Zira, kapitalist sistemin çok yönlü krizi emekçilerin yaşamını her geçen gün çekilmez hale getirirken, Erdoğan yönetiminin savaş çığırtkanlığı eskisi kadar etki yaratmamaktadır. Dün Kürt düşmanlığı üzerinden "terör" demagogisi eşliğinde attıkları savaş naraları sınıf içerisinde daha rahat karşılık bulabiliyordu. Bugün yaşam koşullarının ağırlaşmasıyla birlikte emekçiler kendi gündemlerine daha çok yönelmiş durumdadır. Savaş alanında yaşanan her yeni gelişmenin dinci-faşist iktidarın demagogilerini boşa çıkarması, emperyalist savaş ve saldırganlık karşısında verilecek mücadeleye önemli zeminler açıyor.

Bu olgulardan hareketle anti-emperyalist mücadele bağlamında günün öne çıkan görevleri şunlardır: Giderek olgunlaşan imkanları değerlendirerek işçi sınıfı ve emekçiler arasında anti-kapitalist ve anti-emperyalist bilinci yerleştirmek için sistemli, ısrarlı, inatçı ve kesintisiz bir siyasal çalışma yürütmek. Öte yandan, toplumsal muhalefet odaklarını emperyalist savaş karşısında harekete geçirmek için daha inisiyatifli davranmak.

Savaşın ve saldırganlığın yıkıma uğrattığı, ırkçı-şoven histerinin döne döne zehirlediği işçi sınıfı ve emekçiler içerisinde "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" eksenli bir mücadele pratiğini geliştirmek, bu doğrultuda alınacak mesafeye bağlıdır.

Savaş, işsizlik, yoksulluk, intiharlar...

AKP-Saray rejimi toplumu yıkıma sürüklüyor

Emekçilerin gündemi ile sermaye sınıfı adına ülkeye kâbus gibi çöken AKP-saray rejiminin icraatları arasında derin bir uçurum var. Elbette bu yeni bir durum değil. Yine de uçurum hiçbir zaman bu kadar derinleşmemişti. Zira çöküş emarelerinin belirginleşmesiyle saray dehlizlerine egemen olan korku, "büyük reis" başta olmak üzere rejimin ağababalarını zivanadan çıkarmış görünüyor.

ONLARIN GÜNDEMİ

Son aylarda sermaye iktidarının temel gündemi yayılmacı-ışgalcı savaştır. Libya'ya ordu-cihatçı transferi, silah seviyatı, Suriye'ye askeri yığınak, cihatçı çeteleri silahlandırma, kaba saba tehditler, topluma dayatılan savaş histerisi...

Askerleri ölüme süren AKP-MHP koalisyonu, ülkenin kaynaklarını yağmalamayı da ihmal etmiyor. Ne saraydaki sefahatten ne Diyanet İşleri Başkanlığı'nın milyonları har vurup-harman savurmasından vazgeçiyorlar. Yandaş müteahhitlerin kasalarını dolduran ihaleler yine altın tepside sunuluyor. Vakıflara milyon dolarlar transfer ediliyor, bu "değirmenin suyu" ise halkın soyulmasıyla sağlanıyor.

Beka korkusu hırsızlık, yolsuzluk, talan ve savaş üretmekle kalmıyor. Yanı sıra bu kokuşmuş-yoz zihniyeti yeni nesillere dayatmak için bütün eğitim sistemi seferber ediyor. AKP iktidarının şefleri, "ne kadar çok çocuğun zihnini zehirlersek, ihtiyaç duyduğunda rejimin kullanabileceği güruhlar da o kadar artar" hesabıyla hareket ediyorlar. Bunun için okulların kapıları çocuk tecavüzcülerinin cirit attığı vakıflara açılıyor. Bu sapkınlar, -büyük paralar da alarak- çocuklara "ahlak dersi" vermekle yükümlü kılıyor. Tüm bu kepezelikleri ise iktidarın zorbalığı tamamlıyor.

Savaş histerisi ekonomik krizi derinleştirirken, onlar kaba tehditlerde ıta-yı yükseltiyorlar. Zira savaş atmosferini topluma hâkim kılarak, kokuşmuş rejimlerinin ömrünü uzatabileceklerini varsayıyorlar. Bundan dolayı da savaşa iyice angaje oluyorlar, milyarları ölüm-yıkım için çarçur ediyorlar. Densizliği öyle bir noktaya vardırıdılar ki, Suriye ordusuna Suriye topraklarından çekilmesi için ulti-matom veriyor, aksi halde savaşı şiddetlendirmekle tehdit ediyorlar. Yozlaşmış,

toplumsal meşruiyetini yitirmiş, diğer bir ifadeyle çöküşün eşğine gelmiş rejimlerin savaştan medet ummaları sık görülen bir durumdur. Bununla birlikte savaşların çöküşe engel olmadığını gösteren sayısız örnek de mevcuttur.

İŞÇİ-EMEKÇİLERİN GÜNDEMİ

Böyle bir rejimin ayakta kalmasının maliyeti yüksektir. Bu kabarık faturaları ne saraylarda sefahat sürenler ne kapitalistler ödüyor. Tersine, kendi kokuşmuş rejimlerinin ürünü olan faturaları işçi sınıfı ve emekçilere ödetmek için her yola başvuruyorlar. Savaşın krizi derinleştiriyor, işsizliği arttırıyor, sefaleti derinleştiriyor, genç kuşaklara geleceksizliği dayatıyor. İşsizlik-açlık intiharları adeta "günlük vaka" haline geldi. İş cinayetleri dramatik bir şekilde artarak kıyıma dönüştü. Gelecek umudunu yitiren genç kuşaklar ülkeden kaçmanın yollarını arıyor. Gericilik zihniyetinin yayılmasıyla kadın cinayetleri bir toplumsal afete dönüşüyor. Ülkenin dört bir yanı depremlerle sarsılırken, sermaye iktidarı önlem almak için kuruş harcamıyor. Çünkü sömürü-yağma-sefahat-savaş düzeni tüm kaynakları yutuyor.

Rejimin başı ile besleme medyası ne kadar çırpınırsa çırpınsın işçilerin, emekçilerin, gençlerin, kadınların, çocukların savaş gibi bir özel gündemleri yok. Toplumun ezici çoğunluğunun gündeminde insanca çalışma karşılığında insanca yaşamaya yeten ücret, iş güvencesi, yeterli sağlık hizmeti, tarikatların el atmadığı,

ticari olmayan eğitim, güvenli konut gibi acil ihtiyaçlarının karşılanması var. Geniş kitlelerin bu talepler uğruna henüz sokaklara inmemesi, bu gerçeği değiştirmez.

İşçi sınıfı ve emekçilerin ürettiği toplumsal servet, bu ihtiyaçların karşılanmasına fazlasıyla yeter. Ancak üretilen artı-değerin büyük bir oranına kapitalistlerle onların vurucu gücü olan AKP-saray rejimi el koyuyor. Artı-değere el koyanlar emekçilere yoksulluğu, sefaleti hatta intiharı reva görüyorlar. Yaşanan felaketlere kulak asmadıkları gibi, durumu daha da vahim hale getiren savaş histerisini şiddetlendiriyorlar.

EMEKÇİLER BU ÇARKI PARÇALAMALIDIR

Bu vahim gidişatın kendiliğinden değişmesi mümkün değil. Zira rejim ancak bu şekilde ayakta durabiliyor. Sorun, akıl almaz boyutlar alan musibetlerin bedelini ödeyen işçi sınıfı ve emekçilerin bu gidişata dur demesi, insan öğüten bu zalim çarkı kırmasıdır.

Bu uğursuz çarkı kırmak kolay olmasa da mümkündür. Bunun için emekçiler öncelikle savaş histerisine karşı çıkmalı, her tür şoven-yayılmacı propagandayı ellerinin tersiyle itmeli, saray rejiminin dayattığı gündemlere değil, kendi gündemlerine odaklanmalıdırlar. Kendi taleplerini, özlemlerini gerçekleştirmek için örgütlenmeli, "sınıfa karşı sınıf" şiarını yükseltmeli, işçilerin birliği halkların kardeşliği için mücadele etmelidirler.

Trump gaz veriyor, Erdoğan tehdit ediyor, NATO müdahaleye çağrılıyor

İdlib bataklığına doğru...

Ortadoğu'da tutunduğu tek dal olan cihatçı çetelerin mevzi kaybetmesi, AKP şefi T. Erdoğan'ın dengesini bozmuş görünüyor. Üst perdeden savurulan tehditlere rağmen Suriye ordusunun Halep kentinin kırsalını çetelerden temizlemesi, saraydaki gerilimi doruğa çıkardı. Nitekim son haftalarda İdlib'e askeri yığınak yapan AKP iktidarı, Trump'tan da aldığı gazla, yeni bir işgal hareketi düzenlemeye heves ediyor.

Washington'daki efendilerinin verdiği destekten feyz alan AKP şefi, İdlib hareketinin an meselesi olduğunu ilan etti. Suriye'den yansıyan haberlere göre cihatçı çeteleri önüne katan Türk ordusu Suriye ordusunu hedef alan saldırılar düzenliyor. Ancak T. Erdoğan'ın iddia ettiği gibi bir hareketin başlaması çatışmaları farklı bir boyuta taşır. Yeni bir işgal hareketi bölgesel savaşı tetikleme riski taşıyor. Bu durumda AKP-saray

rejiminin tek başına bir saldırı düzenlemesi kolay değil. İşin zorluğunu bilen "yerli-millî" AKP-MHP koalisyonu hem Trump'tan hem emperyalist savaş aygıtı NATO'dan destek talep ediyor.

Öte yandan Türkiye'nin Birleşmiş Milletler (BM) Daimi Temsilcisi Feridun Sinirlioğlu, Güvenlik Konseyi nezdinde yaptığı konuşmada saraydaki ruh halini BM salonlarına taşıdı. Beşşar Esad'ın soykırım yaptığını iddia eden İsrail eski Büyükelçisi Feridun Sinirlioğlu'ya göre, ABD-İngiltere-NATO bu işe derhal el koymalı, Şam'a haddi bildirilmelidir.

"Şam'daki zorba, halkın olmadığı, Suriyelilerin olmadığı bir Suriye istiyor. İnsan hayatını tamamen göz ardı ederek iktidarda kalmak istiyor. Bunun olmasına izin vermeyeceğiz." Türünden laflar eden saray sefiri, emperyalist efendilerine "bu işe el atın" diye yalvarıyor.

Yansıyan haberlere göre,

Türkiye, İdlib'e yönelik bir hareket gerçekleştireceğini bildirerek NATO'dan şehir üzerinde önleme uçuşu yapmasını talep etti. Talep edilen şey, Suriye hava sahasını kapatan Rusya ile NATO'yu karşı karşıya getirmek anlamına geliyor. NATO ya da ABD'den destek almadan İdlib'e saldırmanın maliyeti ağır olur. Güya kurnazlık yapan AKP-saray rejimi, efendilerini bu savaşa ortak ederek kendini güvence altına alabileceğini varsayıyor.

ABD-İSRAİL İDLİB'DEKİ SAVAŞI UZATMAK İSTİYOR

T. Erdoğan'la müritleri bir şeyi göz ardı ediyor gibiler. Emperyalistler, uşakları kullanır ama tersi olmaz. Ne ABD ne NATO saray rejimi için savaşa girer. Onlar olsa olsa kendi çıkarlarına hizmet eden savaşı kışkırtırlar. İdlib'in cihatçı çeteler denetiminde kalmasını isteyen ABD, bunun için savaşa giren Ankara'daki

uşaklarına gaz veriyorlar. Zira İdlib'de savaş ne kadar uzarsa, ABD-İsrail ikilisi için o kadar iyidir.

Bu arada İdlib'deki çatışmalarla ilgili konuşan Pentagon sözcüsü Jonathan Hoffman'ın sarf ettiği sözler ABD'nin beklentileri hakkında fikir veriyor. "Ruslar ve Türkler'in bölgede daha kapsamlı bir çatışmaya girmeye çok yaklaştığını görüyoruz. Bundan kaçınmanın bir yolunu bulacaklarını umuyoruz" şeklinde konuşan Pentagon sözcüsü, gerçekte temenni ettikleri şeyi dile getiriyor.

Savaşı körükleyen AKP-saray rejimi, hem Türkiye hem bölge halklarının başına yeni felaketler açabilecek bir politika izliyor. Türkiye'nin işçileri, emekçileri, ilerici-devrimci güçleri de bu gayrimeşru işgalin bitmesini talep etmeli, yayılmacı savaşlara karşı durmalıdırlar.

Erdoğan'dan itiraf: "Ben buna savaş diyebilirim!"

İstanbul'da İdlib'deki gelişmelerle ilgili açıklamalarda bulunan Tayyip Erdoğan, İdlib'de Suriye devlet ordusuyla TSK arasında yaşanan çatışmalar hakkında "savaş diyebilirim" ifadesini kullandı.

AKP iktidarı Suriye ve Rojavaya dönük işgal hareketlerini "terör tehdidi" söylemiyle meşrulaştırmaya çalışmıştı. Suriye'nin İdlib ve diğer kentlerindeki varlığını ise "sivil halkın güvenliği" yalanıyla perdelemek istemişti. Ancak Rusya destekli rejim güçleri ile yaşanan çatışmalara meşru bir gerekçe bulamamış olacak ki, AKP şefi Erdoğan durumu savaş olarak tanımlamak zorunda kaldı. Erdoğan konuyla ilgili konuşmasında şunları ifade etti:

"Şu an itibarıyla İdlib'deki tüm gelişmeleri ele alacağız. İdlib'de yoğun bir -ben buna savaş diyebilirim- şu anda orada devam ediyor."

ERDOĞAN YÖNETİMİNİN SAVAŞ İSRARI

Savaş ve saldırganlık politikalarından bir milim sapmayan, ülkeyi her adımında savaşın ve büyük bir yıkımın içerisine sürükleyen AKP iktidarı bu tutumundan kolay vazgeçecek gibi görünmüyor. Zira, İdlib'deki savaşı derinleştirmek için ABD başta olmak üzere batılı emperyalistlerden döne döne destek dileniyor. Erdoğan'ın son yaptığı açıklamalar da bu saldırgan tutumun yeni bir örneğini oluşturuyor:

"Rejim İdlib halkına zulmü durdurmadığı sürece bize oradan çekilmek söz konusu değil. Güvenli bölgede yeni adım attık briket barakalar yapalım 25-30 metre kare dedik."

Konuşmasının sonunda efendisi ABD emperyalizmine sitem etmeyi de ihmal etmeyen Erdoğan'ın "Bizim S-400 gündemdeyken o zaman Sayın Trump'a gelin bize Patriot'lar verin onu da alalım dedik. S-400 de Patriot da kullanabiliriz ama bize olumlu cevap vermediler, veremediler." dediği belirtiliyor.

İşçilerin birliği halkların kardeşliği mücadelesini büyütelim

AKP iktidarının İdlib'ten Libya'ya uzanan yayılmacı politikaları toplumsal yaşamda her geçen gün daha ağır sonuçlar yaratıyor. Erdoğan yönetimi ise kendi iktidarını korumak için savaş çanlarını daha güçlü çalıyor. Bu konuda medyadaki borazanlarına tam yetki veriyor. Savaş karşıtı söylemleri ise bir kez daha şovenizm ve milliyetçiliği kışkırtarak, faşist zorbalığı tırmandırarak bastırmaya çalışıyor.

Türk sermaye devleti savaş bataklığına, itiraf edildiği üzere artık "mecbur değil, mahkûm" iken bunun faturası yine emekçilere ödetiliyor. Suriye devletine sınırları içinde bulunan topraklardan çekil deme hakkını kendinde gören AKP iktidarı sıkıştıkça saldırganlaşıyor.

İdlib'te dünyanın dört bir tarafından

toplanmış olan çeteler, tecavüzcü katiller, sanki Suriye vatandaşıymış gibi yerlerinden yurtlarından edilmiş mağdur insanlar olarak gösterilmeye, kirlî çıkarılara gerekçe yapılmaya çalışılmaktadır. Bu çetelere yapılan askeri, ekonomik vb. yardımlar ise Türk sermaye devletinin işgalci güç olmasının yanı sıra bir başka insanlık suçuna ortak olması anlamına gelmektedir.

Suriye'de ve Libya'da devam eden savaşlar işçilerin ve emekçilerin çıkarına değildir. Aksine krizin faturasının işçi ve emekçilerin sırtına daha fazla yüklenmesine yol açacaktır. Zamlar artacak, ücretler eriyecek, zaten katlanılmaz olan bu düzen daha da çekilmez hale gelecektir. İşsizlik de intiharlarda artacaktır. Öte

tarafından, Suriye'ye barış ve istikrar getirmek şöyle dursun, aksine var olan istikrarsızlığı derinleştirecektir. Savaşın yarattığı yıkımın katlanarak artmasına neden olacaktır.

Suriye'de ve Libya'da Türkiye işgalci bir güç konumundadır. Türkiyeli işçi ve emekçilere savaşın tüm faturası ödetilirken, halklar arasına düşmanlık duvarları da örülmektedir. Bölgedeki diğer emperyalist güçler ise kendi stratejik çıkarlarına odaklanmış durumdadır. Savaşların yarattığı yıkım umurlarında bile değil.

Tam da bu nedenlerle savaşın ağır bedelini bölge halklarının ödediği Ortadoğu'da işçilerin birliği halkların kardeşliği mücadelesinin önemi her geçen gün artmaktadır.

Dinci-gerici cenahta çatlaklar derinleşiyor

AKP-saray rejiminde çözülme emareleri belirginleştikçe İslamcı cenahtan gelen itiraflar da peş peşe ortalığa saçılmaya başladı. Uzun yıllar o cenahta yer alan birtakım İslamcılar, siyasi İslamın çöktüğünü itiraf etmeye ya da rejimin bazı kirliliği dosyalarını açmaya başladılar. Bununla ilgili yeni kitaplar da basılmaya başladı.

Bir süre önce T. Erdoğan'ın AKP'den kovduğu eski başbakanlardan Ahmet Davutoğlu, 7 Haziran seçimlerinden sonra yaşanan "kanlı aylar"ın şaibeli olduğunu itiraf etti. Kendisi de İŞİD cellatları için "öfkeli gençler" sıfatı kullanmış Suruç, Ankara Gar katliamları ile "hendek savaşları"nın AKP'nin oylarını arttırdığını utanmadan söylemişti. Bu suç ortaklığına rağmen, binlerce insanın hayatına mal olan o "kanlı aylar"ı dair konuşursa, AKP'nin bazı şeflerinin insan arasına çıkamayacağını söylemişti. Davutoğlu o kirliliği dosyaları açmaya cesaret edemedi ama yaptığı açıklama o dönemde iğrenç-kanlı suçlar işlendiği mesajını vermişti.

Diğer bir önemli itiraf, AKP kuruluşunda yer alan "üçten biri" olan Abdullah Gül'den gelmişti. Yıllarca sustuktan sonra sahneye çıkan Gül, "siyasi İslam projesi bütün dünyada çökmüştür" saptamasını yaptı. Bu itiraf, AKP'den kovulan Ali Babacan'la ekibi tarafından kurulacak partiye destek verdiğini ilan ederken yapılmasına rağmen, siyasi İslamcı cenahta yaşanan çözülmenin

derinleşme eğiliminde olduğunu gözler önüne sermişti.

T. ERDOĞAN DA 28 ŞUBAT'ÇI ÇIKTI

Yine İslamcı cenahtan bir köşe yazarının yaptığı itiraf daha bir dikkat çekicidir. Çünkü bu itiraf dinci-gericilik odağı AKP'nin diline doladığı, dahası buna dayanarak "mağdur edebiyatı" yaptığı 28 Şubat "Postmodern Darbe"sinin ortak bir plana dayandığına dair ipuçları veriyor.

T. Erdoğan'la dönemin Genelkurmay başkanı Çevik Bir'in 28 Şubat sürecinde işbirliği yaptıklarını ima eden kişi, olayların dolaysız tanıklarından biri. *Milli Gazete*'de makalesi yayınlanan Ekrem Şama, 1984'ten 1998'e kadar T. Erdoğan'ın yardımcılığını yapmıştı. T. Erdoğan Refah Partisi İstanbul İl Başkanı iken, Sabri Şama da onun yardımcısıydı. Yani 14 yıllık çalışma arkadaşı.

T. Erdoğan'ın 28 Şubat sürecini N. Erbakan'ı saf dışı bırakmanın bir imkanına çevirdiğini ifade eden Şama'nın olaya dair bazı vurguları şöyle:

"1997'de 28 Şubat MGK toplantısı oldu. Orada Başbakan Erbakan'a dayatılan 18 maddenin, adeta ultimatoma olduğu basına yansdı. O günün hemen ertesinde Sayın Erdoğan, 'Erbakan dik duramadı, İmam Hatiplerin kapatılmasını isteyen evraka imza attı' demeye başladı.

Sayın Erdoğan, Erbakan aleyhtarı

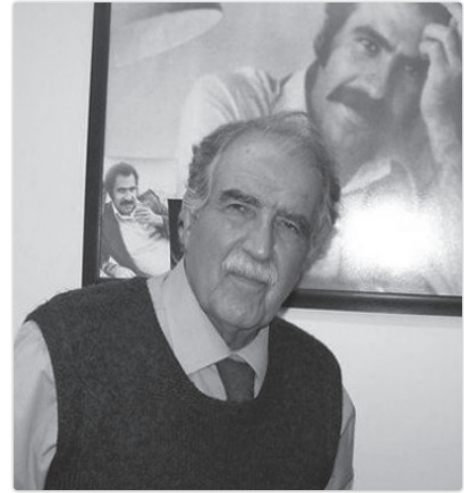
'dik duramama' söylemlerine halka açık toplantılarda devam etti.

O safhada etrafında bulunanlarca artık ayrılmak için altyapı oluşturduğunu, kendisinin 28 Şubat'ın baş aktörlerinden Çevik Bir ve arkadaşları ile temasta olduğu konuşuluyordu. Nitekim sonradan basına yansıyan fotoğraflar, Halman ve Civaoglu gibi gazetecilerin yazdıkları bunun doğruluğunu teyit etmiştir.

AKP şeflerinin partiyi kurmadan önce CIA elemanlarıyla görüştikleri, Yahudi Lobisi'nin temsilcileriyle İstanbul'da gizli buluşma gerçekleştirdikleri biliniyordu. T. Erdoğan'ın Çevik Bir ve arkadaşlarıyla ortak mesai yapması ise, daha önce üzerinde pek durulmayan bir konu. Dillendirilen olmuşa bile üstü örtülmüştür.

Makalesini, "28 Şubat'ın yıldönümü münasebetiyle, bizzat şahit olduğumuz bu olayları, sürecin aydınlatılmasında faydalı olacağı kanaatiyle yazmış olduk. Erbakan Hocamızın 28 Şubat'tan 4 ay sonra istifa etmesinin ardından yaşananlar konusunda da elbet söyleyeceklerimiz vardır" sözleriyle noktalayan E. Şama, yen ifşaatlar vaat ediyor.

Bu tür ifşaatlar, "ılımlı İslam Projesi" diye yutturulmak istenen, "askeri vesayete karşı dik durduğu" söylenen AKP'nin ilk adımdan itibaren sadece emperyalistlerle değil devletin çelik çekirdeğiyle de işbirliği-suç ortaklığı yaptığını bir kez daha gözler önüne seriyor.

Muzaffer İlhan Erdost'u kaybettik

Türkiye devrimci hareketine sol, sosyalist birçok eseri çevirip yayınlamak kazandıran Onur ve Sol Yayınlarının kurucusu şair, yazar, yayıncı Muzaffer İlhan Erdost hayatını kaybetti. Muzaffer İlhan Erdost 18 Eylül 1931'de Çamlıbel/Tokat da doğdu. Asıl adı Muzaffer Erdost'tu.

1964 yılında Sol Yayınları'nı kurdu. Bu tarihten sonra birçok kez yayınladığı sosyalist eserlerden ötürü tutuklandı. 12 Eylül 1980 darbesinin ardından Engels'in Doğanın Diyalektiği kitabını yayınladığı için kardeşi İlhan Erdost ile gözaltına alındı. 6 Kasım'da tutuklanarak Mamak zindanına gönderildi. Mamak Hapishanesi'nin girişinde bir ring aracında saatlerce dövülerek işkence gördüler. Bu işkenceler sonucu kardeşi İlhan Erdost katledildi. Kardeşinin katledilmesinin ardından adını "Muzaffer İlhan" olarak değiştirdi.

Hapishaneden çıkınca İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi Başkanlığı yaptı. Ankara'da kurduğu İlhan İlhan Kitabevi'ni ve Onur Yayınları'nı işletti. Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurucu üyesiydi.

Muzaffer İlhan Erdost bundan 4 gün önce yaşamını yitiren Şekibe Çelenk'in uğurlanışında konuşmuş, Denizler'den bugüne süren mücadelesini anlatmıştı.

Yenibosna'da "Kanal İstanbul'a hayır!" etkinliği

Panel-Forum KHK ile ihraç edilen deprembilimci ve Jeofizik Uzmanı Savaş Karabulut'un sunumuyla başladı. Karabulut, yapılması planlanan Kanal İstanbul projesinin emekçiler için gerekli olup olmadığını anlattı.

Diğer ülkelerde yapılan kanalların örneklerini vererek sunumuna devam etti. Ayrıca Kanal İstanbul'un güzergahında fay hatlarının olduğuna değindi. Savaş Karabulut, Kanal İstanbul projesinin işçi ve emekçilerin yararına olmadığını ve sermaye sınıfının bir rant pro-

jesi olduğunu belirterek "Bu projenin hayata geçmemesi için en yakınımızda olan mahalledeki komşularımız ile birlik olmalıyız ve ses çıkarmalıyız. İşlenen bu suça ortak olmamalıyız" ifadeleriyle sunumunu noktaladı.

Ardından İBD temsilcisi sunumunu gerçekleştirdi.

Temsilci yaptığı sunumda Kanal İstanbul projesinin AKP iktidarının rant ve talan projelerinden biri olduğunu, bu projenin doğayı ve kültürel alanları yok edeceğini vurguladı. Bunların yanı

sıra rant projesinin maliyetinin de işçi ve emekçilerin sırtına yükleneceğini hatırlattı.

İBD temsilcisi Kanal İstanbul projesine karşı birlikte hareket edilmesi gerektiğini belirterek "Var olan örgütlenme çalışmalarının içerisine herkes katılmalıdır. Bu projeyi durduracak olan fiili meşru mücadeledir" sözleriyle konuşmasını tamamladı.

Etkinlik katılımcılarla birlikte yapılan tartışmaların ardından sona erdi.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

HDP 4. Kongresi toplandı

Barış, demokrasi, çözüm ve ülkeyi yönetme vurgusu öne çıktı

AKP-MHP koalisyonunun fütursuz zorbalığına rağmen Halkların Demokratik Partisi (HDP), 4'üncü olağan kongresini "Geleceğe yürüyoruz" sloganıyla Ankara'da kitlesel bir katılımla gerçekleştirdi.

1018 delegenin katıldığı kongrede HDP eş genel başkanları ile 100'ü asil, 50'si yedek 150 kişilik Parti Meclisi, Merkez Disiplin Kurulu, Uzlaştırma Kurulu gibi yetkili organlar seçildi.

Önceki HDP kongrelerine göre yabancı delegasyon katılımı yüksek oldu. Tunus, Filistin, Ürdün, Fas, Kıbrıs, İsveç, Batı Şeria, Fransa, Galiçya, Almanya, Avusturalya, Lübnan, Yunanistan, Bask, Mısır, İtalya, Katalonya, Danimarka, Norveç, İngiltere, İskoçya, Portekiz, Finlandiya, İsviçre, İspanya, Ermenistan, Irak başta olmak üzere 28 farklı ülkeden konuk HDP kongresine katıldı.

Kongre salonuna "Güçlü yerel demokrasi ve yerinden yönetim", "Kadına şiddete son", "Doğanın sömürsüne son, ekolojik toplum ve yaşam", "Tecride son", "Ya kanal ya İstanbul", "Tüm inançlara özgürlük, Alevilere eşit yurttaşlık", "Çocuk istismarına, tacize ve tecavüze son" gibi sloganların yer aldığı Türkçe, Kürtçe ve İngilizce pankartlar asıldı.

Kongrede gün içinde öne çıkan öne çıkan şiar ise "Bu ülke bizlerin. Bizler yöneteceğiz" oldu. Yanı sıra "Büyük siyaset, büyük umut, büyük değişim" vurgusu da öne çıkartıldı.

SEZAI TEMELLİ'DEN "RADİKAL DEMOKRASİ" VURGUSU

HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli, "Demokrasi mücadelesini faşizmin zindanlarında sürdüren tüm tutsak yoldaşlarıma selam olsun" diyerek başladığı konuşmasında şu ifadelerle yer verdi:

"Adaletsizlik, eşitsizlik ve sömürü düzeni olan kapitalizm bugün büyük bir kriz içerisinde. Otoriter liderler bu krizi aşmak için her yerde savaşı dayatıyorlar. Bu savaşın merkezinde Ortadoğu vardır. Ama zulmün büyüdüğü her yerde, direniş de büyüyor. AKP'nin yaratmak istediği tekçi, asimilasyoncu, geleceğimizi tutsak etmek isteyen politikalarına karşı Türkiye'de elbette HDP var, siz varsınız."

Her alanda mücadeleye katıldıklarını savunan Temelli, şu çağrıda bulundu: "Halklarımızı AKP-MHP faşizminden

kurtarmak ve Üçüncü Yolu örgütleyerek demokratik iktidarımızı kurmak tarihi bir sorumluluk olarak önümüzde durmaktadır. Türkiye ve Ortadoğu halklarına demokrasiyi ve barışı getirmek için demokrasi ittifakında bir araya gelelim diyoruz... Farklı mücadeleleri faşizme karşı ortak bir mücadele dilinde, ortak bir eylemlilik zemininde buluşturmalıyız."

Emperyalizme karşı enternasyonalist/konfederalist zeminde mücadeleyi var etmek gerektiğini söyleyen Temelli, demokrasi yolunda "radikal demokrasi" mücadelesini güçlendirmenin, "Demokratik Cumhuriyet" i var etmenin önemine değindi.

Pratikte anti-emperyalist ya da anti-kapitalist bir söylem/eylem çizgisi olmamasına rağmen Temelli'nin veda konuşmasında emperyalizm karşıtlığından söz etmesini, kongre prosedürünü yerine getirme ihtiyacının bir ürünü saymak gerek. Nitekim yılların retorığı olan "radikal demokrasi/Demokratik Cumhuriyet" önermesini tekrarlaması, Temelli'nin emperyalizme ya da kapitalizme karşı durmak gibi bir iddia taşımadığını zaten gösteriyor.

PERVİN BULDAN'DAN "DEMOKRASİ İTTİFAKI" DAVETİ

HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan ise salondakileri Kürtçe-Türkçe selamlayarak başladığı konuşmasında zindanda bulunan Abdullah Öcalan'la HDP'lilerin adlarını sıralayarak selamlarını ilettiğini belirtti.

İktidarın barış iradesinden korktuğu için masayı devirdiğini belirten Buldan, ülkeyi yöneteceklerini savunarak şöyle dedi: "...Kürtler seçemez, Kürtler yönetemez" dediler. Ancak ne yaparlarsa yapsınlar; Kürtler seçmeye de, kendi kentlerini yönetmeye de devam edecektir. Sadece kentleri değil, Biz'ler, artık bu ülkeyi yöneteceğiz ve yönetmeye geliyoruz. Halkımız darağaçlarında, katliamlarda, zindan vahşetlerinde diz çökmedi.

Bundan sonra da asla diz çökmeyecektir."

Konuşmasında demokrasiye, barışa, adalete, birlikte yaşama vurgu yapan Buldan, AKP-MHP-BBP dışındaki düzen partilerini şu sözlerle "demokrasi ittifakı"na davet etti: "Buradan; demokrasisiden, adaletten, toplumsal barıştan, birlikte yaşamdan, emekten yana olan, geleceğe dair sözü olan herkesi, iktidar dışındaki tüm siyasi partileri demokrasi ittifakına davet ediyoruz. Bu aynı zamanda demokrasiye bir davettir. Demokratik uzlaşmaya bir davettir."

Buldan, demokrasi ittifakına davet ettiği düzen partilerini şu hedefleri gerçekleştirmeye de çağırdı: "Üstünlerin değil mazlumların adaletini sağlayalım. Toplumsal barışımızı kuralım. Yolsuzluk, hırsızlık düzenine son vererek sosyal adaleti

gerçekleştirelim. Hep birlikte demokratik anayasayla yeni bir toplumsal sözleşme yapalım..."

Pervin Buldan'ın bu çağrılarını samimiyetle yaptığı görülüyor. Ancak sorun şu ki, hem kapitalist düzen hem bu düzenin partileri Buldan'ın kuralım dediği demokratik yönetimin önündeki esas engellerdir. Kapitalizmin krizinin aşamadığı bir dönemde demokratikleşme değil faşizan rejimler işbaşına getirilirken, burjuva partilerini "demokrasi ittifakı"na davet, onlardan böyle bir adım atmalarını beklemek, en iyi ihtimalle hüsrana yaratabilir.

TUTUKLU EŞ BAŞKANLARDAN ORTAK MESAJ

HDP'nin tutuklu bulunan önceki dönem Eş Genel Başkanları Figen Yüksekdağ ile Selahattin Demirtaş kongreye ortak mesaj gönderdi.

"Partimiz HDP, kurulduğu günden bu yana Türkiye halklarının, ezilenlerinin büyüyen umudu haline geldi..." denilen mesajda yoksulluk, işsizlik, açlık, sömürü, savaş, yıkım, göç gibi temel sorunların kapkaranlık bir gelecek vaat ettiğine vurgu yapılarak bu çalkantılı dönemde

HDP'nin misyonu edebi bir söylemle "kurtuluş gemisi" metaforuyla anlatıldı.

"Kasırganın, selin, tufanın ortasında ayakta kalmış bir "NUH'UN GEMİSİ". Bu gemi şimdi, yeryüzünün bütün renklerini bağrında taşıyan yolcularıyla birlikte yeni yaşamı kurmak üzere ağır ağır yanaşmaya başlıyor limana." İfadelerinin yer aldığı mesajda şu vaatlerde bulunuldu: "Bu gemi limana varacak demiştik, evvel Allah sözümüz söz olsun. Şimdi hedef halkın iktidarını kurmaktır artık, hepimizin yolu açık olsun."

Zindanlarda rejimin zorbalığına karşı direnen eski eş başkanların onurlu bir duruşu var. Ancak "Nuh'un Gemisi" metaforuyla HDP'nin "halkın iktidarını" kuracak bir "kurtarıcı" gibi sunulması, 7 Haziran 2015 sonrası estirilen "umut havası"nın ardından yaşanan kırılmanın göz ardı edildiği izlenimi veriyor.

DÜZEN PARTİLERİNİN TEMSİLCİLERİ DE KATILDI

Konuşmalarda "demokrasi ittifakı"na davet edilen düzen partileri, kongreye de davet edildi. AKP-MHP-BBP partilerine ise davet gönderilmedi. CHP, Gelecek Partisi, Saadet Partisi kongreye temsilci gönderirken, yeni partisini kurmaya hazırlanan AKP'nin kurucularından Ali Babacan ise, mesaj gönderdi. Kongreye davet edilen İyi Parti, davete icabet etmedi.

YENİ EŞBAŞKANLAR

Kongrede bin 18 delegenin 838'inin katıldığı seçim sonucuna göre 2 oy geçersiz sayıldı. Pervin Buldan ile Mithat Sancar 836 oy ile eş başkanlığa seçildi.

Eş başkanlığa yeni seçilen Sancar, girişini Arapça yaptığı konuşmada, "Geçmişten bugüne direnenlerden, bedel ödeyenlerden, bedel ödemekten çekinmeyenlerden umudu alıyoruz. Şimdi inşa zamanıdır. Direnenek kazandık şimdi kazandıklarımızı inşa edeceğiz. Bunun temelinde demokrasiyi, özgürlüğü ve barışı koyacağız. Barışı, adaleti inşa etmek için zaman gelmiştir. Yeni yaşamı, özgür yaşamı, demokratik zamanı inşa edin. HDP şimdi inşa yolundadır." İfadelerini de kullanarak umutlu oldukları mesajını verdi.

Bu düzenin hukuku hükümsüzdür

Gezi davası olarak bilinen ve Osman Kavala'nın tutukluluk gerekçesinin değişmesi ile devam eden süreçte bir kez daha hukuk sisteminin ne halde olduğu görülmüş oldu. Kavala bu kez de 15 Temmuz ile ilişkilendirilerek tutuklandı. Gezi Davası'nda beraat kararı veren hakimlere ise HSK tarafından soruşturma açıldı. Erdoğan, 30. Ağır Ceza Mahkemesinin tahliye kararı için "manevra" diyerek Haziran Direnişi'ni "terör saldırıları" ve "darbe" diyerek karalamaya devam etti. Erdoğan'dan gelen bu direktifin ardından Kavala'ya yeni bir suç üretildi.

AKP döneminde buna benzer uygulamaların haddi hesabı yok. Sadece son zamanlarda yaşanmış ve kamuoyunun gündemine giren yargılamalar bile durumu fazlasıyla iyi anlatıyor. Örneğin Fetullahçı çete davasından yargılanan eski asker Metin İyidil ile ilgili önce beraat kararı verilmiş, bir gün sonra ise tekrar tutuklanmıştı. Beraat kararı veren mahkeme başkanı ve üyeleri HSK tarafından başka illere atanmışlardı. Haklarında "FETÖ'cü" oldukları bile iddia edilmişti ancak görevlerine devam etmişlerdi.

Halkların Demokratik Partisi (HDP) önceki dönem Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, Ahmet Altan, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) eski Milletvekili Eren Erdem hakkında açılan davalarda

da benzer durumlar yaşanmıştı. 18 Eylül 2019 tarihinde AİHM Büyük Dairede yapılacak duruşma öncesi, mahkeme kararını etkilemeye yönelik olarak Demirtaş, 2 Eylül 2019 tarihinde tutuklu olarak yargılandığı Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi dosyasından tahliye edilmişti. Fakat başka bir dosyadan kesinleşen 4 yıl 8 aylık cezası nedeniyle Demirtaş'ın hapisaneden çıkmasına izin verilmemişti. Demirtaş'ın tutukluluğunu devam ettirmek için sermaye devleti Ankara Adliyesi koridorlarında bu kararı verecek, Demirtaş'ı sorgulayacak ve tutuklayacak hakim arayışına girmişti. 4 Kasım 2016 tarihinde tutuklanan Demirtaş, 2 Eylül 2019 tarihinde tahliye edilmiş ancak Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesinde yargı-

laması süren bir suçtan dolayı yeniden tutuklanmıştı. Üstelik bu tutuklama kararı, süren mevcut dava dosyası üzerinden değil şüphelisi olduğu iddia edilen başka bir soruşturma dosyası üzerinden verilmişti. Demirtaş'ın hapisaneden çıkarılmaması için yine Erdoğan müdahale etmişti.

Bu bahsedilen hukuksuzluklar, yargılanan insanların kamuoyunda bilinen figürler olmasından kaynaklı daha fazla gündeme gelmektedir. Oysa görünür olmayan, bilinmeyen çok daha fazla hukuksuzluk, her gün bir yenisi eklenecek şekilde sürmektedir. Kadın cinayetlerinden iş cinayetlerine, yargısız infazlardan hak arama eylemlerine, grev yasaklarından KHK'lara her yerde burjuva hukuksuzlu-

ğunu görmek mümkündür.

Toplumsal eşitsizliğin yegâne nedeni olan bu sistemde hukuk da adaletsizliklerle doludur. 12 Martlar, 12 Eylül, 90'lı yıllar kapitalist sistemde hukuk sisteminin nasıl işlediğini göstermektedir. Denizlerin idamından 12 Eylül yargılamalarına bu düzenin hukuk sisteminde adalet beklemenin ne kadar büyük bir yanılgı olduğunu gösteren fazlasıyla örnek vardır. DGM'ler gitse de bıraktığı sistem adaletin olmadığı adliye koridorlarında hala daha yürürlüktedir.

Alman vatandaşı gazeteci Deniz Yücel'in ve ABD'li papaz Andrew Brunson'ın tahliyelerinin nasıl gerçekleştiği de malumdur. Saray eşrafından AKP'li siyasetçilere, yandaş sermayedarlardan Kızılay vb. kamu kurumlarına kadar yolsuzluk batağına battığı belgelenmiş olanların tümü bu hukuk sisteminde özgürdür. Haklarında yargılama yapacak bir kanun gücü bulunmamaktadır.

AKP'li yıllar da kendinden öncekiler gibi burjuva hukukun siyasal iktidarın elinde nasıl bir güce dönüştüğünü gösteren yıllar olarak tarihe kaydedilmiştir. Bağımsız yargı, bağımsız mahkemeler bir safsatadan ibarettir. Bu düzenin hukuku da kendisi gibi adaletsizdir, hükümsüzdür.

Hapishanelerdeki işkenceyi dışarıda yükseltilem ses engelleyebilir

hücrelerinden alınıp sürgün edildiler. Sürgün edildikleri hapishanelerde çıplak arama saldırısına ve işkenceye tabi tutuldular. Sürgün edildikleri hapishanelerde tutsaklar uzun süre giyeceklerine dahi alamadılar.

İŞKENCEYLE ÜNLENEN HAPİSHANELER

Bazı hapishaneler ise adını tutsaklara uygulanan işkenceyle duyurur hale geldi. Yakın zamana dek Elazığ hapishanesi bu kötü üne sahipken şimdilerde Afyon T Tipi Hapishanesi de aynı kötü üne kavuştu. Öyle ki, insan hakları ör-

gütleri Afyon T Tipi Hapishanesi'ne ilişkin hazırladığı raporda hapishane müdürünün gardiyanlara 'işkence edin ama iz bırakmayın' biçimindeki sözlerine yer verdi.

Yakın zamanda Bandırma Hapishanesi'nden sürgün edilen tutsaklara Afyon T Tipi hapishanesinde çıplak arama dayatıldı ve çıplak aramayı kabul etmeyen tutsaklar işkence gördü.

Gördüğü işkenceyi aileleri aracılığıyla kamuoyuna duyuran tutsaklara bu sefer "niye şikâyet ettin" işkencesi yapıldı. Yoğun psikolojik işkencenin yanı sıra falaka gibi fiziki saldırılar da devreye

sokuldu.

İŞKENCEYİ ÖNLEMENİN YOLU DİŞARIDA YÜKSELECEK SESTEN GEÇİYOR

Tutsaklar gördükleri işkenceyi kamuoyuna duyurmakla işkenceyi engelleyemeseler bile kayıtlı altına aldırılmayı başarıyorlar. Zira işkence gerçeği kamuoyuna yansımaya insan hakları örgütlerinin işkenceyi engellemek gibi bir girişimi de olmayacaktı.

İHD ve benzeri demokratik kitle örgütlerinin işkencenin son bulması talebi ve girişimleri sorunu görünür kılsa da hapishanelerdeki işkenceyi engelleyebilecek tek bir güç var.

O da dışarıda işçilerin ve emekçilerin yükselteceği sestir.

19-22 Aralık 2000'deki katliamla uygulamaya geçirilen tecrit başka hiçbir saldırı olmasa bile ağır psikolojik işkencedir. Öte yandan, tutsakların hücrelerde en fazla üç kişi kalması fiziki işkenceyi de kolaylaştırmaktadır. İşkence koşullarında de uygulanıyordu. Fakat tutsakların buna kitlesel olarak direnme imkânı vardı. Bu nedenle devlet ya katliam yapmayı göze almak zorunda kalıyordu ya da koşullar dışında tekil olarak işkence yapıyordu.

HÜCRELERDE FİZİKİ İŞKENCE OHAL'DE SİSTEMATİKLEŞTİ

Hücrelerde ise fiziki işkence koşullarına göre belirgin bir şekilde arttı. Ancak OHAL'le birlikte hapishanelerdeki işkence sistematik bir hal aldı ve halen devam ediyor. Aynı dönemde tutsaklar hiçbir hazırlık yapmadan baskınlarla

İntihar değil seri cinayet; fail kapitalist düzen

Bir gazete haberi şöyle başlıyor: "İstanbul'da dört kardeşin intihar etmesinin ardından Antalya'da dört kişilik bir ailenin cesetleri bulundu. Son olarak İstanbul Bakırköy'de çarşamba günü aynı aileden 3 kişinin cansız bedeni bulunmuştu."

Türkiye'de her gün 9 kişi intihar ediyor. Dünyada her 3 saniyede bir intihar girişimi oluyor, her 40 saniyede 1 kişi de intihardan ölüyor. Dünyada toplamda günde 1 milyon kişi intihardan hayatını kaybediyor.

Üniversite öğrencisi Sibel Ünli intihar etmeden önceki son sosyal medya paylaşımlarında şunları yazmıştı: "Bir liraya karnımı doyurabilir miyim?", "Yemekhane kartımda para kalmamış sadece bir liram var, Bir lira kırk kurmuşmuş"

800 lira borcu olduğu için intihar eden üniversite öğrencisinden, fabrikada geçim sıkıntısından intihar eden işçiye kadar üst üste intihar haberleri gelmeye devam ediyor.

Dilovası'nda çalıştığı fabrikada intihar eden bir işçinin ardından, aynı fabrikada çalışan başka bir işçinin kurduğu şu cümleler durumun vahametini göstermektedir: "Bugün, geçici çalıştığımız yerde arkadaşımız kendini asarak hayatına son verdi. Bu sabah iş başı yaptıktan sonra, depoda bulundu. En kötüsü savcılık gelene kadar biz arkadaşımızın cansız bedeni orada dururken çalıştık.

Artık dayanacak gücümüz kalmadı. Biz çalışmaya devam ettik. Psikolojimizi bozdular."

Evet, toplumun geldiği noktanın kısa bir özetidir bu cümleler. Geçim sıkıntısı nedeniyle intihar eden, daha doğru bir deyimle faili kapitalist sömürü düzeni olan cinayete kurban giden işçilerin cansız bedeni orta yerde dururken, işçi arkadaşları katili beslemeye devam ediyor. İşçi sınıfını koşulsuz itaate, sermayeyi büyütme, hem de ölümü, canı ve kanı pahasına büyütme zorluyorlar. İşçi sınıfına onursuzluk dayatılıyor.

UMUDUN OLMADIĞI YERDE İNSAN NEDEN YAŞAR Kİ?

İşte, bu hayatta umudu kalmayanların kendilerine sordukları soru bu. İşsizlik, yoksulluk, açlık gerçeği insanları umutsuzluğa, umutsuzluk ise intihara sürüklüyor. Toplumsal bir sorun olarak intiharlar esasında kapitalizme ayna tutuyor.

Bugün kapitalist sistem büyük bir kriz içerisinde. Milyonlar işsiz. Resmi rakamlar 4 milyonu geçmişken gerçek işsizlik rakamlarının 7 milyona ulaştığını herkes biliyor.

Asgari ücretle çalışan 7 milyona yakın işçi-emekçi ise bırakalım yoksulluk sınırını, açlık sınırının altında yaşıyor. Buna yaşama denirse...

Bugün borçlarını ödeyemediği için, çocuğunu okula gönderemediği, çocuğuna pantolon alamadığı, harçlık veremediği için insanlar intihar ediyor.

Bugün cebinde 1-2 lirası olan, gelecekte umudunu kesmiş üniversite öğrencileri intihar ediyorlar.

Devlet yetkilileri çıkıp intihar edenler için "psikolojik sorunları vardı" diyor. Bu düzende umudu tükenen insanların psikolojilerinin bozulmama şansı var mı ki? Bir araştırmaya göre psikolojik sorunlar yaşayanların sayısı 54 milyon. Peki, psikolojik bozuklukların kapitalist sistem gerçeğiyle, umutların tükenmesinin bu sömürü düzeniyle bir bağlantısı yok mu? Elbette ki var.

Umutsuzluğun kaynağı olan sömürü düzeni var olduğu sürece intiharlar devam edecektir.

Bizler bu düzenin değişebileceğine, bu düzenin yıkılabileceğine dair umudu büyütmeliyiz. Bu da lafla olmaz. Örgütlü mücadele ile olur.

Evet, Nazım'ın dediği gibi, umut insandır. Ancak tarihsel ve toplumsal koşullardan yalıtılmış insanda değil, bugünkü verili koşullara karşı ayağa kalkmış, örgütlü bir sınıftadır umut.

Bu düzen yıkılmaz değildir. Bunun böyle olduğu düşüncesinden hareketle başlanmalıdır mücadeleye. Umudun inşası ancak bu şekilde olanaklıdır.

Şubat ayı açlık sınırı 2 bin 257 lira

AKP iktidarı ve sermayenin işçi sınıfına ve emekçilere reva gördüğü sefalet zamları kısa sürede eridi. "Enflasyona ezdirmeme" yalanları kısa sürede ortaya serilmiş bulunuyor. Temel tüketim maddelerindeki artışlarla birlikte Şubat ayı sonunda açlık sınırı 2 bin 257 lirayı geçti. Bekar bir çalışanın aylık yaşam maliyeti 2 bin 744 lira oldu.

Türk-İş, Şubat ayı açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasının sonuçlarını yayınladı. Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı baz alınarak belirlenen açlık sınırı Şubat ayında 2.257,38 TL oldu. Bunun üzerine giyim, konut, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık vb. temel ihtiyaçların eklenmesiyle oluşan yoksulluk sınırı 7.353,38 TL oldu. Bekar bir çalışanın yaşama maliyeti ise aylık 2 bin 744,38 TL olarak hesaplandı.

"GIDA FİYATLARI YÜKSELME EĞİLİMİNDE"

Gıda harcamaları aylık yüzde 1,71 oranında artarken, yıllık ortalama fiyat artışı yüzde 14,9 olarak hesaplandı. Türk-İş'in araştırmasında şunları ifade edildi:

"Fiyatlardaki artış çalışanların geçim şartlarını zorlamaktadır. Özellikle yaş sebze ve meyve fiyatları -mevsim şartlarının da etkisiyle- yükselme eğilimindedir. Son günlerde dövizde görülen artış, benzine yapılan fiyat ayarlamaları enflasyon beklentisini olumsuz etkilemektedir. Küresel ekonomi politikalarına ilişkin belirsizlikler, Orta Doğu ve Kuzey Afrika kaynaklı jeopolitik gerilimler, Çin'de başlayan salgın hastalık gibi faktörlerin küresel enflasyona ilişkin riskleri artırdığı ifade edilmektedir. Türkiye'de enflasyon görünümünde son aylarda -özellikle baz etkisiyle- iyileşme görülmüştür. Ancak tek haneye gerileyen tüketici enflasyonu geçen ay yine çift haneli seviyesine gelmiştir."

İzmir Emek Koordinasyonu'ndan direnişçi işçilere ziyaret!

İzmir Emek Koordinasyonu Mene-men Belediyesi'nde işten çıkartılan işçileri ziyaret etti. Ziyaret esnasında sohbet edilen işçiler yaşadıkları saldırıları ve direniş sürecini anlattılar.

İşçiler, 2019 yılının Ocak ayında imzalanan toplu sözleşme sürecini aktardıktan sonra yeni belediye başkanı Serdar Aksoy'un maaşların yüksek olduğu gerekçesi ile yeni bir sözleşme imzalamak istediğini belirttiler. Maaşların düşürülmesi için işçilere dayatılan yeni sözleşmeyi reddeden ve haklarından feragat etmeyen işçilerin tazminatsız işten çıkartıldığını söylediler.

Emek Koordinasyonu adına yapılan konuşmalarda ise belediyelerde hangi parti olursa olsun kendi çıkarlarını esas aldığı belirtildi. İş başına geçen yeni belediye yönetimlerinin kendi adamlarını işe almak için işçi kıyımı gerçekleştirdikleri hatırlatıldı. Her hâlükârda faturayı işçilerin ödediği söylendi. Sermayenin saldırılarına karşı mücadele etmek gerektiği ve direnişte olan yerler örnek verilerek dayanışmanın önemi vurgulandı. Yapılan sohbetlerin ardından belediye işçilerinin kendi seslerini duyurmak için belirli eylem programları olduğu söyleyerek dayanışma çağrısı yaptılar.

İzmir Emek Koordinasyonu belediye işçilerinin ardından Gaziemir Serbest Bölgede bulunan SF Traden işçilerini ziyaret etti. SF Tekstil işçileri de kendi süreçlerini aktararak direnişlerinin 127. gününde olduklarını, sendikalaştıkları için uyduruk gerekçelerle işten çıkartıldıklarını ifade ettiler.

7 Mart'ta kadın platformlarının SF işçileri için dayanışma etkinliği yapacaklarını belirterek herkesi dayanışma çağrısı yaptılar. Yapılan sohbetlerden sonra SF Tekstil servislerinin çıkışında servisler karşılandı ve ziyaret bitirildi.

KIZIL BAYRAK / İZMİR

TİS süreci ve metal işçilerinin durumu

Bilindiği gibi geçtiğimiz ay on binlerce metal işçisini kapsayan Grup Toplu İş Sözleşmesi'nde anlaşmaya varıldı ve Türk Metal yüzde 17'lik bir sözleşmeye imza attı.

Akabinde Türk Metal, imzalanan bu sözleşmeyi farklı iş kollarında imzalanan diğer sözleşmelerle karşılaştırıp, "ölümü gösterip sıtmaya razı etmek" misali kendilerinin çok iyi bir sözleşmeye imza attıkları, bunun bir zafer olduğu ve başka hiçbir sendikanın böyle güzel bir sözleşme yapamayacağı yönünde hamasi nutuklar atmaya başladı.

Fakat gerçekler ve yaşamın kendisi bize bu sözleşmenin hiç de anlattıkları kadar iyi olmadığını, istedikleri kadar nutuk atınsınlar bunun koca bir yalan olduğunu kafamıza vura vura gösteriyor.

Ekonomik krizin günden güne derinleştiği, faturaların geçtiğimiz yıllara oranla misliyle arttığı, ulaşım, akaryakıt ve temel gıda maddelerine yapılan zamlar ile yıllık enflasyonun yüzde 40'lara dayandığı, işçilerin banka taksitlerinin asgari tutarını dahi ödemediği, intihar vakalarının hızla arttığı, adliyelerde işlem gören yüz binlerce icra dosyasının olduğu ve buna paralel olarak aile içi maddi huzursuzluktan kaynaklanan boşanma davalarının hızla yükselişe geçtiği bu dönemde yüzde 17'lik bir zam "devede kulak" dahi olamaz.

Ancak çok iyi örgütlenmiş olan MESS, payandası siyasi iktidar ve Türk Metal'in

gerici ve kontrolcü sendikal anlayışı karşısında kendi örgütlülüğünü kuramayan işçiler maalesef patronların kendilerine reva gördüğü sefalet ücretlerine boyun eğmek zorunda oldular.

Nasıl olmasınlar ki? Yıllardan beri dini ve milli duyguları istismar edilerek psikolojik bombardimana tutulan işçilerin beyinleri felce uğratıldı. Kendi sorunlarını masaya yatırıp hedef tahtasına sermaye sınıfını koymaya çalışacağına işçiler, kendine ait olmayan, sermaye sınıfının öne sürdüklerini kendi doğrularımış gibi gördü. Bu nedenle, sınıf bilinci gelişemeyen işçilerin mücadeleyi daha ileri boyuta taşımaya hayalci bir yaklaşım olurdu.

Tüm işçilerin en yakıcı sorunlarının başında ekonomik sorunlar yer almak-

tadır. Siyasi iktidarın bizlere empoze etmeye çalıştığı milli ve dini duygular değil. Türkiye'nin kendi helikopterini, kendi tankını veya kendi otomobilini üretmesinin işçilere hiçbir kazanç sağlayamayacağı açıktır.

Bunun gibi daha hayata geçirilmemiş projelerin tam da ekonomik krizin derinleştiği bir dönemde açıklanması çok manidar değil midir?

Amaç belli aslında. Sermaye sınıfı ve siyasi iktidar bunu diline pelesenk edip işçilerin beyinlerini felce uğratarak kendi bezirgân saltanatlarının devam etmesi için çaba sarf ediyorlar. Örgütlü bir mücadele kabiliyetinden uzak olan işçiler ise tiyatro izler gibi işler acısı durumu sadece izlemekle yetiniyor-

lar.

Oysa böyle mi olmalıdır? Hayır, böyle olamaz! Biz işçiler de hayatı dolu dolu yaşamak istiyoruz. Bu güzelim dünyadan bizler de tad almak istiyoruz. Bu insani isteklerimizi yerine getirmek son derece doğal hakkımız değil midir?

Anlaşıyor ki, işçilerin bu tabii isteklerini Türk Metal ve DİSK yerine getirilebilecek mücadele yöntemlerinden çok uzaktır.

Bu nedenle biz işçiler gerçek dostumuz olan MİB ile hareket edip politik sınıf bilincimizi geliştirerek, tiyatrodan seyredenler olarak değil tiyatro senaryosunu yazan ve sahneleyenler durumuna geçmeliyiz.

RENAULT'DAN BİR İŞÇİ

İşten atılan Kale Pratt işçilerine destek

İzmir'de Birleşik Metal-İş Sendikası'na üye oldukları için işten atılan ve Gaziemir Serbest Bölge önünde direnişe başlayan Kale Pratt işçilerine destek eylemi gerçekleştirildi.

Eylemde ilk sözü Birleşik Metal-İş Sendikası Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu aldı. Serdaroğlu Türkiye'de huzursuzlukların giderek arttığını ifade ederek "Emekliler fazla maaş alıyor diyerek daha fazla vergi almaya karar verdiler. Kıdem tazminatını gasp etme peşinde. İktidar işçilerin tüm kazanılmış haklarına dönük saldırıdadır. Bu saldırılara göz yummayacağız ve mücadele edeceğiz" dedi. Ayrıca Kale Pratt işçilerinin sendikalaşma süreçlerine değinen Serdaroğlu Kale Pratt işçile-

rinin hukuksuzluğa boyun eğmeyeceklerini söyledi.

Daha sonra DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu söz aldı. Her yıl on binlerce işçinin kendi özgür iradeleriyle bir sendikaya üye olmak istemesinden dolayı işten atıldığını ifade eden Çerkezoğlu şunları söyledi:

"İşverenin bu hukuk dışı tutumu maalesef ülkemizde bir istisna değil. Türkiye'de sendikal hak ve özgürlükler, hem yasal düzenlemeler aracılığıyla, hem de uygulamada ağır bir biçimde ihlal ediliyor. Hemen her şey işçilerin sendikali-

olmasını engellemek üzerine kurulmuş. Her şey ama her şey işverenlere sendikalaşmayı engellemek üzere her türlü serbestliği vermek üzerine kurulmuş. Her yıl on binlerce işçi, kendi özgür iradeleriyle bir sendikaya üye olmak istediği için işten atılıyor. Sendikal haklarını kullanan işçiler baskı, tehdit ve hatta şiddet ile karşı karşıya kalıyor."

Bergama, SF Tekstil ve Kale Pratt işçilerinin sadece kendileri için mücadele etmediğini söyleyen Çerkezoğlu, "İşte bu nedenle burada direnen

arkadaşlarımız sadece kendi hakları için değil, işçi sınıfının tamamı için ve hatta memleketin geleceği için direniyorlar. Buradaki direniş sadece işten çıkarılan 94 arkadaşımızın meselesi değildir. Tüm işçilerin meselesidir hangi sektörden olursa olsun bütün işçilerin umududur" dedi.

Eylem boyunca sık sık "Kale işçisi yalnız değildir!", "Kaleye sendika hıyaylarla girecek!", "Faşizme karşı omuz omuz!", "Yaşasın sınıf dayanışması!" sloganları atıldı. Eyleme DİSK yöneticilerinin yanı sıra, KESK Şubeler Platformu, İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri, demokratik kitle örgütleri ve siyasi partiler katıldı.

KIZIL BAYRAK / İZMİR

Geçmişten geleceğe... / 2

DİSK'te iktidar savaşları

1970'li yıllar Türkiye'de toplumsal mücadelenin güçlendiği ve sertleştiği yıllardır. Buna paralel olarak sınıf hareketi de bu dönemde önemli bir sıçrama yaşamıştır. Kimi olaylar karşısındaki tutumları ile DİSK, dönemin sınıf hareketinin siyasal bir nitelik kazanmasında belirgin bir rol oynamıştır. Sayısız lokal direnişin yanısıra MESS grevlerinde DİSK ve bağlı sendikalar, sermayeye karşı mücadelenin mevzisi konumundadırlar. '70'li yılların ikinci yarısında, DGM boykotları, faşizme ihtar eylemleri gibi siyasal nitelikli sınıf eylemleri de yine DİSK öncülüğünde gerçekleşmiştir.

Sınıf mücadelesinde oynadığı bu role karşın DİSK içi ilişkilere damgasını vuran sol içi gerilimler ve çatışmalardır. İhraçlardan tasfiyelere ve şiddete kadar sol içi gerilim tüm ağırlığı ile DİSK bünyesinde etkisini hissettirmiştir. Üstelik solun önemli bir bölümünün sınıfsal perspektiften, fabrikalara dayalı bir çalışma ve örgütlenme yöneliminden uzaklığına rağmen.

Burjuvazinin CHP üzerinden DİSK'e yönelik gerçekleştirdiği operasyon ise, DİSK'in özellikle 1977 sonrası süreci üzerinde önemli etki yaratan bir başka gelişmedir.

Tüm bu süreçlerde DİSK'in konumunu ve tutumunu belirleyen, yönetime hakim olan ideolojik-politik çizgi olmuştur.

15-16 HAZİRAN'DAN 12 MART'A KORKU BÜYÜYOR

Bugün, DİSK yöneticilerinin bıraktığı tarihsel miras üzerinde tepinmesine, direnişin yaratıcısı olduklarını iddia etmelerine rağmen, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi DİSK'in hem ilk büyük sınavı hem de ona hakim anlayışın sınıf hareketine ilk büyük ihanetidir.

Kurulduğu andan itibaren DİSK işçi sınıfı için umut ve mücadele merkezi olmuştur. İthal ikameci sanayileşmede belirgin bir yer tutan dayanıklı tüketim malları ve otomotiv sektöründeki etkisi ile Maden-İş ise, DİSK'in yarattığı bu etkiye belirgin bir rol oynamıştır.

Nicelik olarak halen sınırlı bir gücü olmasına rağmen, fabrika merkezli mücadeleler ve bu mücadelelerde elde edilen başarılar ile DİSK, adım adım bir çekim merkezi haline gelmiştir. Bu dönemde

fabrika merkezli birçok işçi eyleminde sendika seçme özgürlüğünün temel bir talep olması ve referandumlar, işçi sınıfının DİSK'ten beklentileri konusunda önemli bir fikir vermektedir. Öte yandan, muhtemeldir ki TİP etkisi nedeniyle kuruluş sürecinden uzak duran bazı sendikaların da katılımı ile birlikte DİSK, nicel olarak da çapını ve etki alanını genişletmeye başlamıştır.

İşte, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'ne yol açan yasa değişikliği saldırısı, sermaye iktidarının DİSK'in gelişme sürecine müdahale ederek sınıf ve sendikal hareket üzerindeki denetimini korumak istek ve hesabının bir ürünüdür. Bu öylesine açık bir hedeftir ki, AP'li Çalışma Bakanı, "DİSK'in çanına ot tıkayacak"larını açık açık söylemekten geri durmamıştır.

Bu hedefle 274 ve 275 Sayılı yasalarla yapılan değişiklikler 12 Haziran günü AP ve CHP'li vekillerin oyları ile geçerken, 14 Haziran günü DİSK'e bağlı işyerlerinden yüzlerce temsilci ile bir toplantı gerçekleşmiştir. Bu toplantının ardından alınan karar, 17 Haziran günü bir protesto mitingi gerçekleştirmektir. Fakat buna kalmadan 15 Haziran'da büyük fırtınanın koptuğunu ve 16 Haziran'da daha da güçlü bir biçimde sürdüğünü biliyoruz.

15-16 Haziran eyleminin bu toplan-

tı ile ilişkisine dair tarihsel anlatımlarda farklılıklar vardır. Kimilerinde eylemlerin DİSK'e rağmen kendiliğinden bir patlama biçiminde başladığı ifade edilirken, kimileri de eylemi DİSK'in tutumuna bağlamaktadır. Örneğin o dönem DİSK Genel Başkan Vekili olan Kemal Nebioğlu, fabrikalarda yapılacak eylemlerin o toplantıda önerildiğini ve ardından gerçekleşen toplantılar ile planlandığını ifade etmektedir.

Fabrikalarda oluşturulan "Anayasal Direniş Komiteleri" üzerinden kimi eylemler ve direniş biçimleri öngörülmüş olsa da, mevcut DİSK yönetiminin ortaya çıkan direniş karşısında şaşkına döndüğü, bu çapta ve bu biçimiyle bir direniş öngörmediği, dahası bunu istemediği yeterince açıktır. Öyle ki, 15 Haziran sabahı DİSK Genel Merkezi'nde eylemlerin basından gelen telefonlar ile öğrenildiğine dair kanıtlar ve tanıklıklar yeterince açıklayıcıdır.

15 Haziran günü işçilerin temel anayasal haklarına yönelen saldırıya karşı direndiğini söyleyen DİSK yönetimi, işçi sınıfına kurulan barikatların ve katledilen işçilerin ardından utanç verici bir tutuma yönelir. 16 Haziran günü İstanbul Valiliği kapısında bizzat Kemal Türkler tarafından yapılan radyo konuşması ile bu tutum kayıtlara geçmiştir. Türkler,

yaptığı konuşma ile işçileri eylemlere son vermeye çağırarak, anayasaya bağlılık vaaz etmekte ve orduya methiyeler düzmektedir.

Elbette, varlık nedenlerini kurulu düzenin anayasasına dayandırmanın, başından itibaren düzen anayasasını kurumsal varlıklarının yegâne gerekçesi olarak düşünenlerin, üstelik karşılarında tüm bunları hiçe sayan bir iktidar varken, o yasalara bu denli bir bağlılık göstermeleri çok şaşırtıcı değildir. Yine de bu görkemli işçi eyleminin burjuvazi ve devlet kadar, belki de onlardan fazla, işçi sınıfına öncülük etmek iddiasındaki DİSK yönetimini bu denli korkutması dikkate değer bir olgudur. (Aradan geçen 50 yıla rağmen bu korkunun azalmadan devam ettiğini gösteren son örnek ise, daha birkaç hafta önce gündemde olan MESS grevleri üzerinden Birleşik Metal-İş yönetiminin tutumu olmuştur.)

15-16 Haziran Direnişi ile birlikte işçi sınıfının dost ve düşman karşısında açığa çıkan gücü, varlığını burjuva anayasası üzerine inşa eden DİSK yönetimi için TİP ile ilişkilerinde de bir yol ayrımını beraberinde getirmiştir. 15-16 Haziran Direnişi ile birlikte gündeme gelen bedel ödeme riski, söylemlerindeki tüm sosyalist tonlara rağmen, DİSK yöneticilerinin gerçek politik kimliğini ortaya sermiştir.

15-16 Haziran Direnişi'nin ardından ilan edilen sıkıyönetim ile birlikte gözaltına alınan ve tutuklanan DİSK yöneticileri, bu gözaltıları "misafir edildik" biçiminde yorumlayacak kadar işi aymazlığa vardi-rabilmişlerdir.

Bu fiziksel misafirliğin sonrası ise, düşünsel ve politik teslimiyet olmuştur. Toplumsal muhalefeti ve solu ezme üzere gündeme getirilen faşist 12 Mart Muhırtas'ını başlangıçta sevinçle karşılayanlar arasında o günkü DİSK yönetimi de vardır.

12 Mart'ın ardından TİP'in kapatılması ile DİSK yöneticileri artık bir ayak bağından da kurtulmuş oldular. Politik tercihlerini git gide daha çok CHP yönünde dile getirmeye başladılar. '60'lı yılların ikinci yarısında, işçi sınıfının savunan başka bir parti olmadığını söyleyerek resmi açıklamalarla TİP'e oy isteyen DİSK gitmiş, yerine artık seçimlerde CHP'ye oy isteyen DİSK gelmiştir.

DİSK'in şu günlerde gerçekleşen 16.

Genel Kurulu ile bir kez daha gündeme gelen DİSK ile TİSK ilişkileri de gerçekte daha o günlerden başlamıştır. '70'li yılların ikinci yarısında bizzat Kemal Türkler TİSK'in kimi toplantılarına katılmış, bu toplantılarda "artık eskisi gibi düşünmediği"ni söyleyerek günah çıkartmıştır.¹

DİSK'TE TKP EGEMENLİĞİ

12 Mart'ın yarattığı sessizlik döneminin ardından yükselen toplumsal mücadele ile birlikte işçi sınıfının mücadelesi de ivme kazanmıştır. Bu süreç, sınıf mücadelesinde DİSK'i yeniden önplana çıkarmıştır. Fakat bu aynı süreç, DİSK içinde kirli yöntemlerin de kullanılabilirdiği bir "iç mücadele"yi beraberinde getirmiştir.

1970'lerin ikinci yarısına doğru toplumsal mücadeledeki canlanma, DİSK içindeki karşılığını TKP'nin '74 Atılımı ile bulmuştur. 12 Mart'ın ardından hızla CHP'ye yakınlaşan DİSK, yükselen dalga ile birlikte TKP'nin etki alanına girmiştir. (Tarihsel anlatımların önemli bir bölümü DİSK içinde TKP etkisinin 1974 yılında Maden-İş Kongresi ile başladığını ifade etmektedir. Ancak Can Şafak, dönemin tanıkları ile yaptığı sözlü çalışmasına dayanarak, o dönem Maden-İş'te TKP etkisinin henüz bulunmadığını, Maden-İş'teki TKP hakimiyetinin DİSK 5. Kongresi'nin yapıldığı 1975'in ardından başladığını söylemektedir.)

DİSK'teki TKP etkisinin önemli aktörleri ise, 1975'te gerçekleşen 5. Kongre öncesinde ülkeye dönerek yeniden DİSK Genel Sekreteri olan İbrahim Güzelce ve ardından Genel Sekreter Yardımcılığı görevine getirilen Aydın Meriç olmuştur. TKP'nin ülkedeki en önemli ismi olarak bilinen Meriç, Genel Sekreter Yardımcısı olduktan sonra, Basın-Yayın, Eğitim, Örgütlenme, Toplu Sözleşme, Araştırma ve Ekonomi-Politika, Hukuk Daire Müdürlüklerini de kendisine bağlamıştır.

TKP asıl "Atılım"ını DİSK içinde yapmıştır. DİSK üzerindeki etkinliği ile, 1 Mayıs kutlamalarından faşizme ihtar eylemlerine ve DGM boykotlarına kadar, döneme damga vuran tüm işçi eylemlerinin planlayıcısı ve örgütleyicisi olmuştur. Bu süreçte DİSK dergisinin baskı adedi 7500'den 50 bine kadar yükselmiştir.

TKP, partili uzmanlar ve Maden-İş başta olmak üzere kimi sendikalardaki yönetici kadroları eliyle DİSK üzerinde bürokratik bir tahakküm kurmuştur. Fransız Komünist Partisi'nin etkin olduğu CGT'den (Genel İş Konfederasyonu) alınan "sınıf ve kitle sendikacılığı" söylemi DİSK üzerinden ülkeye taşınmıştır. Bu süreçte sınıfın siyasal eylemi noktasında önemli bir miras yaratılırken, sendika-parti ilişkilerinde ise bürokratik tahakküme dayalı ve araçların birbirine karıştırıldığı bir gelenek oluşturulmuştur.

TKP, DİSK'te egemenliğini sürdürdüğü 1975-1977 yılları arasındaki dönemde, hiçbir sol gruba deyim yerindeyse DİSK içinde nefes alma şansı bile bırakmamıştır. Bunun tek istisnası CHP'dir. CHP, bir yandan Tekstil ve Genel-İş gibi etkin olduğu sendikalar ile DİSK'e katılıp buradaki etki alanını genişletirken, diğer yandan ise TKP'nin "Ulusal Demokratik Cephe" politikası ekseninde CHP'ye yönelik ılımlı yaklaşımı bunda önemli bir rol oynamıştır. İlerici-devrimci güçler ise her fırsatta işçi sınıfının birliğini parçalamak ile suçlanmış, "maoist-goşist akımlar" olarak yaftalanmıştır.

Ne var ki, 1975'te gerçekleşen 5. Kongre'de TKP ile birlikte diğer sol grupları saf dışı bırakan CHP, 1977'de gerçekleşen 6. Kongre'de ise bu sefer diğer sol grupları kendisine yedekleyerek DİSK üzerindeki TKP egemenliğine son vermiştir.

DİSK'TE CHP OPERASYONU

DİSK'in 1977 yılı Aralık ayında gerçekleşen 6. Kongre'si aslında CHP üzerinden gerçekleştirilen bir devlet operasyonudur. Burada Kemal Türkler'in karşısına aday olarak CHP'li Genel-İş Başkanı Abdullah Baştürk çıkmış, Türkler'in ilk turda yarı yarıya fark yemesinin ardından adaylıktan çekilmesiyle DİSK başkanlığına seçilmiştir.

1975 yılı Haziran ayında gerçekleşen genel kurulunda Türk-İş'ten ayrılma kararı alan Genel-İş, 1976 Haziran'ında gerçekleştirdiği genel kurulunda ise DİSK'e katılma kararı almıştır.

CHP kuruluşundan itibaren DİSK'e hep mesafe ile yaklaşmış, devletin resmi partisi olarak devletli sendikacılığı hep el üstünde tutmuştu. Bununla birlikte Türk-İş'in "partiler üstü politika" yaklaşımı o dönem iktidara yürüyen CHP için bir sorundu. Öte yandan, yükselen sınıf hareketi ve devrimci gelişim karşısında DİSK içindeki TKP etkisini bertaraf etmek de CHP'nin görevleri arasındaydı.

Dönemin DİSK Yönetim Kurulu üyelerinden CHP'li Mehmet Mihlacı'nın anlatımına göre, Ecevit kendisini de yanına alarak Haziran 1977'de Kemal Türkler ile Ankara'da bir otelde görüşmüş, Türkler'in önüne TKP'nin DİSK içindeki çalışmalarına ilişkin bir dosya koymuş ve bu sorunu çözmesini istemişti. Türkler bu görüşmede sorunu "çözmek" için süre isterken, sorunun verilen sürede çözülmesi üzerine düğmeye basılmıştı.² Önce Yönetim Kurulu'ndaki CHP'lilerin oyları ile DİSK'te görev yapan TKP'li uzmanlar işten atıldı, ardından erken tarihe çekilen 6. Kongre'de yeni başkan seçildi.

Bu operasyonu daha ilginç hale getiren, yeni DİSK Başkanı Abdullah Baştürk'ün, DİSK'in kuruluş sürecinde Türk-

İş içinde oluşturulan "DİSK ile Mücadele Komisyonu" içinde yer alması ve CHP Yozgat Milletvekili olarak Kasım 1969'da DİSK'i yok etmeyi planlayan 274 ve 275 Sayılı Yasalardaki değişiklikleri ilk gündeme getirenlerden biri olmasıdır.

Açıktır ki, 15-16 Haziran Direnişi'nin ve 12 Mart'ın DİSK yöneticilerinde yarattığı korku devlete yetmemiş, buna TKP'nin etkisini kırma ihtiyacı da ekleneince, ipleri eline almak özel bir gereklilik olmuştu.

BÜROKRATİK YOZLAŞMA VE ÇATIŞMALAR

1975-80 yılları arasında DİSK'te ve bağlı sendikalarda hakimiyet kurmak üzerinden sol gruplar arasında yaşanan gerilimler DİSK'in tüm kurucu değerlerinin ayaklar altına alındığı, dahası Türk-İş yönetiminin başvurduğu yöntemlerin kullanıldığı bir süreci beraberinde getirdi.

TKP yönetimindeki DİSK, kendi denetimine alamadığı sendikaları DİSK üyeliğinden ihraç ediyor, sendika genel kurullarında ise "bozguncular" tarafından DİSK'in ele geçirilmeye çalışıldığı söylemi ile kendi önerdiği adayların seçilmesini sağlamaya çalışıyordu. TKP'nin etki alanına girmeyen sendikalar DİSK'ten destek görmüyordu. Dahası ele geçirilemeyen sendikaların karşısına aynı işkolunda yeni sendikalar kuruluyordu.

Bu tutumun en çarpıcı örneklerinden biri, uzun uğraşlardan sonra DİSK'e dahil olabilen Ağaç Eşya Sanayi İşçileri Sendikası'nın (ASİS) Elka grevinde yaşandı. M. Ali Aybar'a yakınlığı ile bilinen Cenan Bıçakçı'nın başkanı olduğu ASİS'in tüzüğünde birçok demokratik hüküm ile birlikte işçilerin tamamının toplu sözleşme görüşmelerine katılması ve oy kullanması hükmü yer alıyordu. Kapitalist patronun bu durumu kabul etmemesi üzerine Elka'da grev kararı alındı. DİSK yönetimi ilkelerinin sabote edildiğini söyleyerek, grevin yürütülmesinin DİSK'e devredilmesini dayattı ve "işçi sınıfına ters akımların bozgunculuğuna karşı birlik ve beraberliğin savunulduğu"nu iddia etti.

6. Kongre ile birlikte ise bu sefer TKP'nin bizzat kendi uyguladığı yöntemlerle DİSK'ten ve sendikalardan tasfiyesi gündeme geldi. TKP etkisindeki Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen ile Devrimci Yol etkisindeki Yeraltı Maden-İş 1979 yılında DİSK'ten geçici ihraç ile cezalandırıldılar.

Ülkedeki siyasi gerilimin adım adım yükseldiği, faşizmin ayak seslerinin geldiği '79-80 yıllarında da sol içi gerilimin bir yansıması olarak DİSK içindeki çatışmalar devam etti. Politik tutarlılıktan yoksun bu çatışmalarda, diğerinin yaptığına karşılık önplana çıkıyordu.

CHP operasyonu ile DİSK Başkanlığı'na gelmesine rağmen CHP ile arası açılan Baştürk DİSK'in sosyalist söylemlerini sürdürüyordu. Öte yandan da '78'de Ecevit'in IMF programını desteklemeyi ihmal etmiyordu. İstanbul'da sıkıyönetim ilan edilmesinin ardından DİSK Yönetim Kurulu 1 Mayıs 1979'u Taksim'de kutlamak için ısrar ederken, bu sefer Maden-İş ve bir grup sendika, birçok DİSK yöneticisinin gözaltına alınmasına ve tutuklanmasına rağmen, 1 Mayıs 1979'da İzmir'de alana çıkıyordu.

12 EYLÜL VE DİSK

İşçi sınıfı ve DİSK 12 Eylül askeri faşist darbesini işte böyle bir ortamda karşıladı. DİSK üzerinde tahakküm kurma savaşları son hızıyla devam ederken, yükselen faşizme karşı işçi sınıfının direnişini örgütlemek DİSK yöneticilerinin aklından bile geçmiyordu.

Aktarımlara göre, DİSK darbenin gerçekleşeceğini önceden haber almıştı. Ne var ki, daha kuruluşundan itibaren DİSK'in alameti farikası olan anayasacılık ve ordu şaşakçılığı yaşanan iç gerilimlerin tansiyonu ile birleşirken, DİSK'li sendikalara darbeyi elleri bögürlerinde izlemekten başka bir şey kalmıyordu. 12 Eylül'ün ardından Selimiye Kışlası kapısında teslim olmak için sıraya giren DİSK'li sendikacılar gerçeği işte bu tablonun bir sonucuydu.

DİPNOT:

1- MESS, İşveren Dergisi Sayı:169, Aktaran: DİSK Tarihi Efsane mi Gerçek mi?, Yıldırım Koç/Canan Koç, Epos Yayınları, s.182

2- Türkiye'de Sendika Siyaset ilişkisi DİSK (1967-1975), Süreyya Algül, İletişim Yayınları, s.355

KAYNAKLAR:

İşçi Hareketi Tarihinden Kesitler, Kızıl Bayrak, Sayı: 5-6-7

Türkiye'de İşçi Sınıfı ve Sendikacılık, Praksis, Sayı: 5-6

DİSK: Devrimci Sendikacılıktan Sınıf ve Kitle Sendikacılığına, Can Şafak, Çalışma ve Toplum, 2018/2

Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi, Yıldırım Koç, Epos Yayınları

DİSK Tarihi, Efsane mi Gerçek mi? Yıldırım Koç, Epos Yayınları

Türkiye'de Sendika Siyaset ilişkisi: DİSK (1967-1975), Süreyya Algül, İletişim Yayınları

Vesayetten Siyasete Türkiye'de Sendikacılık (1946-1967), Aziz Çelik, İletişim Yayınları

DİSK Kısa Tarih (1960-1980), İlhan Akalın, Öteki Yayınevi

İki Konfederasyon, Kemal Sülker, Koza Yayınları

Teslim Demir: Devrimci

Teslim Demir yoldaşın ölümünün ardından söylenenlerin ve yazılanların toplu bir sunumunu içeren **“Teslim Demir / Devrime adanmış yarım asır”** başlıklı kitap, Eksen Yayıncılık tarafından yayınlandı. Kitap, tüm varlığıyla kendisini devrim davasına adanmış Teslim Demir (Sinan) yoldaşın yarım asır boyunca kesintisiz bir biçimde süren siyasal ve örgütsel yaşamının alışılmış ölçü ve kalıplar dışında bir anlatımını sunuyor. Bir devrimcinin

siyasal yaşamını içinde yer aldığı tarihsel süreçten ayrı değerlendirmek mümkün olmadığı için, kitap aynı zamanda bu tarihsel dönemin sol hareketinin genel çizgiler içinde bir değerlendirmesini de içeriyor.

Sol hareketin tarihine damgasını vuran bu dönemin ilk bölümünde, ‘60’lı yılların büyük toplumsal uyanışı ve sol kabarıışı, ‘70’li yılların görkemli devrimci yükselişi var. İkinci bölümünde ise yenilgi

ve tasfiyelerin birbirini izlediği, solda yıllara yayılan tasfiyecilik sürüklenişinin **“önceki dönemin”** devrimci düşünsel, politik ve örgütsel kazanımlardan geriye çok az şey bıraktığı bir süreci kapsamaktadır.

Öte yandan kitap, Türkiye’de 12 Eylül’ün ve ardından dünyada ‘89 Çöküşü’nün bilinçleri ve inançları ezdiği bir tarihi süreçte, neredeyse sıfırdan çıkılan bir yolda, yeni dönemin devrimci sınıf partisini inşa etmenin sonu gelmez güçlükleriyle baş etme bilinç ve iradesine de ışık tutuyor. Hakkında söylenenleri ve yazılanları okuduğumuzda, Sinan yoldaş şahsında, siyasal yaşamı boyunca tüm mücadele ve sinama alanlarında çok yönlü bir dava insanı olarak davranmayı başarabilmiş bir devrimciyi buluyoruz karşımızda. _

Hakkında söylenenler ve yazılanlar toplu olarak okuduğumuzda, sadece devrim davasının nasıl büyük bir değeri yitirdiğini bir kez daha anlamakla kalmıyor, aynı zamanda onu “insan güzeli insan” kimliği başta olmak üzere, çok farklı yönleriyle de tanıma imkânı buluyoruz.

Sinan yoldaşın devrimci kimlik ve kişiliğini tanımlayan en belirgin özelliklerin partisi ve yoldaşları kadar, farklı devrimci parti ve örgütlerin temsilcileri tarafından da benzer biçimde dile getirilmiş olması, özellikle dikkat çekicidir. Bunlar, bir devrimcinin ardında edilen “adetten” sözler değildir. Sinan yoldaş üzerine kim ne söylemişse, ne söylediğini ve niçin söylediğini çok iyi bilmektedir. Duygu yüklü ama açık bir bilince dayanan düşüncelerdir bunlar.

SİYASAL YAŞAMI BOYUNCA HEP ÖRGÜTLÜ DEVRİMCİ!

Kendini devrim denilen büyük davaya aday olan herkes devrimin temel aracını da istemek zorundadır. Bu araç devrimci örgüttür. Örgütlü-partili devrimcilik, Teslim Demir yoldaşın en belirgin özelliğidir. Onun tüm siyasal yaşamı bunun üzerinde anlam kazanmıştır. 1973 THKO’sundan TDKP’ye, EKİM’den TKİP’ye, tam 50 yıl boyunca, “hep devrimci bir örgüt” olmuş, “hep de örgütlü bir devrimci” olmuştur. Devrimci örgütlü yaşamdan onu ancak ölüm ayırabilmiştir. Teslim Demir, yalnızca partili bir devrimci değil,

aynı zamanda partili bilinç ve tutumun, partisine tereddütsüz bağlılığın da seçkin bir temsilcisi olmuştur. *“Son nefesini verene kadar...”*

Uğurlama töreninde partisi adına yapılan konuşmada, bu vurgunun devamında şunlar söylenmektedir: *“Bu son söz, ilk bakışta çok sıradan duruyor, biliyorum. Yitirilen pek çok devrimcinin ardından aynı içtenlikle ve aynı sadelikle söylenir, bir tür adettendir. Yine de Teslim Demir payına, bu öylesine söylenmiş bir söz değildir... bazı örnekler buna tanıklık edebilir. İlk müdahalelerin hemen ardından tüm görevlerine geri döndü... Temmuz ayı içinde partisine yurtdışı çalışmasının son üç yılını değerlendiren kapsamlı bir rapor hazırladı. ... Kendisi için politik, örgütsel ve moral bakımdan çok önemli ve anlamlı temel bir parti çalışmasına katılım hazırlığı içindeyken (bunun TKİP VI. Kongresi olduğunu artık biliyoruz) ... hastalık ... üç hafta içerisinde onu aramızdan aldı. Bu son üç haftanın son üç günü hariç o hâlâ parti yaşamımızın bir parçasıydı.”*

Sadece partisinden söyledikleri değil, son günlerinde onu ziyaret eden dostları, yoldaşları ve yakınları da bunun böyle olduğuna tanıklık etmektedir. Onu son günlerinde ziyaret eden bir yoldaşının anlatımı bunun çarpıcı bir örneğidir: *“Ölümünden iki hafta önce son görüşümdü. Telefonda pankartın yerini soran yoldaşına cevap verirken gülümsüyordu. ... Sevdiği bir yoldaşının makalesini illaki okumamı, fikrimi söylememi istedi. ... Bu arada, Marks’ın 200. yıldönümünü yeteri derecede gündemde tutamadık dedi, çok önemli olduğunu düşünüyordu. Alman Devrimi’nin 100. Yıldönümü de öyle, güncel derslerle doluydu...”* Teslim Demir, yaşamının bu son anlarında bile, tam da örgütlü bir devrimcinin sorumluluk bilinci içinde, hastalığıyla değil fakat partisinden işleri, sorunları ve sorumluluklarıyla ilgileniyordu.

Benzer bir tanıklığı, Sinan yoldaşı ‘68’lerden bu yana mücadele içinde tanıyan emektar devrimci Ziya Ulusoy da yapmaktadır: *“Önemli olan yalnızca devrimci olarak ölmek değil, yaşamının sonuna kadar, ölünceye kadar devrimci kalabilmektir! Teslim yoldaş böyle bir ko-*

e adanmış yarım asır!

A. Engin Yılmaz

münistti, böyle bir devrimciydi. Ömrünün son anına kadar, son dakikasına kadar komünist olarak kaldı." Bu, bir devrimcinin ardından edilen "adetten" bir söz değil, fakat onu yakından tanıyan deneyimli bir devrimcinin samimi bir tanıklığıdır.

Tüm tanıklıklar göstermektedir ki, Teslim Demir'in yarım asırlık siyasal yaşamında öne çıkan özelliklerinden biri de onun yetenekli ve başarılı bir örgütçü olmasıdır. Partisi bunu Dersim ve Kürdistan pratiğinden başlayarak örneklemektedir. Onu bizzat mücadele içinde tanıyan Ziya Ulusoy da bu aynı gerçeğe tanıklık etmektedir: "Aynı zamanda çok yetenekli bir örgütçüydü. ... daha büyük mücadelelerde Teslim yoldaşın rolü çok daha ileri olurdu. Buna tüm kalbimle inanıyorum."

ÖNDER VE SIRA NEFERİ!

Sinan yoldaşı tanıyan herkes, onun mütevazı ve emekçi karakterini özellikle vurguluyor. Kitabı okuduğunuzda karşınızda, alçak gönüllü bir önder ama aynı zamanda büyük-küçük iş ayrımı yapmayan bir sıra neferinin durduğunu görüyorsunuz. Bu özelliği onun yaşam ve davranış çizgisinin en olağan yönlerinden biri olarak öne çıkıyor.

TKİP Açıklamasında bu özelliği vurgulu bir biçimde şöyle dile getiriliyor: "'70'li yılların devrimci yükseliş döneminde çalışmanın önderiydi, ama çalışma ve mücadele içinde aynı zamanda bir sıra neferi gibiydi. 2018 yılında TKİP'nin bir önderiydi ama hâlâ da bir sıra neferi gibi didinin çalışıyordu... Onu eylem kürsülerinde de görebilirdiniz, herhangi bir sokak başında bildiri dağıtırken ya da meydana gazete satarken de..."

TKP-ML YDK adına yapılan açıklama da bu aynı gerçeğe işaret ediyor: "Onun katılım da pankart taşımadığı, bildiri ve gazete dağıtmadığı hiçbir etkinlik olmamıştır. Bir kadro olarak, en sıradan insana dahi örnek olan bu tavrı, onun kibirden uzak, devrime ve partisine olan bağlılığın onda simgeleşmiş haliydi..."

Bir yoldaşı ise aynı özelliğe şu sözlerle dikkat çekiyor: "Büyük-küçük ayrımı yapmadan her işe el atar, yardım ederdin. Az önce konuşmacısı olduğun toplantının ardından, az sonra seni sandalye toplarken veya elinde süpürge ile yerleri süpü-

rürken görmek mümkündü. Bu sende çok doğal bir davranış biçimiymi..."

Teslim Demir yoldaşın dikkat çeken bir başka yönü durum ya da ortamda umut, güven ve kararlılık aşıl原因 bir devrimci olmasıdır. Kendini zayıf hissedenden, tereddütler ve güvensizlikler yaşayan, karamsarlık içinde olan devrimciler, onun kararlılığında güç aldıklarını, güven tazelediklerini anlatıyorlar. Kitapta bunun anlamlı örneklerinden biri, parti safalarına yeni katılan ve işçi bir ailenin çocuğu olan kadın bir yoldaşın şu sözleridir:

"Biliyor musun, ben devrimcileri kahraman bilirdim. Almanya'da maden işçilerinin yaşadığı mahallede, her yıl memleketten getirdiğim romanlarda tanıdım önce Deniz'i ve '68 kuşağı devrimcilerini. Öyle güzel insanlar varmış dedim ve hayran oldum. Bu hayranlığım geçmişeydi sadece. Gelecekte ve o gün benim yetiştiğim yerlerde olabileceklerini hiç ama hiç düşünmedim.

Sonra Avrupa'da kendisine devrimciyim diyenleri tanıdım. Heyecanım çok kısa sürdü onları tanıyınca. Hiçbiri benim kahramanlarıma benzemiyordu. Söyledikleri ve yaptıkları arasında kocaman uçurumlar vardı. (Kuşkusuz benim tanımadığım emekçi ve onurlu devrimciler de vardı onların arasında, fakat ben tanım olamadım o istisna azınlığa.) Ve şaşkın şaşkın bakıp ürküydüm o çelişkiden. Giderek daha da erişilmez ve uzak kalıyordu devrim ve sosyalizm. Sonra seninle ve partinle tanıştırdılar beni... O zaman anladım ki, her devrimci parti kendi insanını yaratmış. Sen partinin, parti senin izdüşümünmüş meğer."

"PARTİSİNE SİĞMAYAN DEVRİMCI..."

TKİP Açıklaması Teslim Demir yoldaşı, "bir partinin sınırlarına sığmayacak türden devrimcilerin az bulunur örneklerinden biri" olarak tanımlıyor. TKİP dışı tanıklıklar da onun bu ayırdedici yönüne işaret ediyor. Hakkında yapılan değerlendirmeler, devrimci değerler üzerine nasıl titrediğini, devrimci gelişmelerden nasıl heyecan duyduğunu, değişik çevrelerden devrimcilerle nasıl yoldaşça ilişkiler kurduğunu ortaya koyuyor.

'71 Devrimci Hareketinin önderleri hariç, devrimciler genellikle kendi parti-

leriyle sınırlı olarak anılırlar. Ama **Teslim Demir** kitabı, bunun Sinan yoldaş için geçerli olmadığını belgesi niteliğindedir. Partisinin vurguladığı gibi, "Deniz, Mahir ve İbrahim onun için, Türkiye devrimci hareketini tarihsel olarak birbirine bağlayan bir kök ve her zaman için birleştirici değerlerdi. Teslim Demir yoldaşın devrimci kucaklayıcılığı aynı zamanda bu tarihsel mirastan besleniyordu."

Onun "partisine sığmayan" bir devrimci olduğu gerçeğine, Halk Cephe devrimcilerin açıklamasında yer alan şu sözler de tanıklık etmektedir: "Onun için partisi, 'siyasal yaşamı ve mücadelesi bir partiye sığamayacak türden devrimcilerin nadir örneklerinden biriydi' tanımlamasını yapmıştır. Gerçekten de Sinan yoldaş söz konusu olduğunda çok doğru, çok yerinde bir tanımlamadır. Sinan yoldaş, bu özelliği ile tam da içinden geçtiğimiz süreçte devrimimizin ihtiyaç duyduğu devrimcilerdendi."

Yine parti açıklamasında, "Bazı dost devrimci örgütlerin yöneticileri ona en mahrem sayılabilecek sorunları açmakta, bilgileri paylaşmakta bir sakınca görmezlerdi." deniliyor. Bu gerçeklik, "Wuppertal'dan bir Partizancı" imzasıyla kaleme alınan yazıda da şu içten cümlelerle doğrulanıyor: "İç sorunlarımızı sana fısıldadığımızda, bize dostça öneriler sunardın. Bu yüzdendir ki, sen ve senin gibiler devrim mücadelemizin ortak değerlerisiniz. 'Bir partiye sığmayan devrimci kişilik' çok yerinde bir belirleme olmuştur..."

Öte yandan parti değerlendirmesinde, "ideolojik ayrımların önemi ile devrimci açıdan kucaklayıcı ve birleştirici olmanın farkını en iyi sindirmiş insanlardan biriydi" sözleriyle, onun ilkelere bağlı kimliği de vurgulanmaktadır. Ortak devrimci değerler konusundaki hassasiyeti, devrimci örgütlerle içten yoldaşça ilişkiler içinde olması, onun için hiçbir biçimde ideolojik ayrımların büyük önemini gözden kaçırmak anlamına gelmiyordu. Nitekim, Halk Cephesi'nin açıklamasında yer alan, "Onun devrimci hareketin bütününe yaklaşımdaki ikeli tutumu, olgunluğu, devrimciler arası ilişkileri doğru kavrayışı ve engin hoşgörüsü unutulacak

gibi değildir" sözleri ile, TKP/ML-YDK açıklamasında yer alan, "Öneri, eleştiri ve katkılarını açık ve hesapsız, pragmatizmden uzak bir şekilde sunmayı da devrimci bir görev olarak yerine getirmeyi ihmal etmeyen mütevazı biriydi" sözleri, Sinan yoldaşın bu ayırdedici özelliğini vurgulamaktadır.

YÜREĞİ İNSAN SEVGİSİYLE DOLU BİR DEVRİMCI

Devrimci bir önderdi ama aynı zamanda gerçek bir insandı. Sinan yoldaşı anlatan kitap bizi, çok değişik kesimlerden insanlarla rahat ilişki kuran, içtenlikle kaynaşan, sevgi dolu, anlayışlı, duygulu, yanı sıra çok güçlü mizahi özelliği olan bir insanla da tanıştırıyor. Bundan dolayıdır ki partisi, "Onu '70'li yıllardan ya da 12 Eylül zindanlarından tanıyanlar, '90'lı yıllar Türkiye'sinde ya da 2000'li yıllar Avrupa'sında ona yakın olmak olanağı bulmuş olanlar, üstelik çok değişik çevrelerden çok değişik insanlar, ... hep de sıcak, dost, sade ve alçakgönüllü kişiliğinden, kendine özgü mizahi yeteneğinden, ... çevresine de yayılan iyimserliğinden söz ediyorlar şu günlerde. Bunlar bize onun insani ve devrimci kişiliğini iç içe veren tanıklıklardır" derken, onun çok güçlü bir başka yönünü vurgulamaktadır.

Sinan yoldaşı anlatan yazıların tümünde, onun duygulu ve güçlü insani kişiliği hemen herkes tarafından vurgulu bir biçimde dile getirilmektedir. Yoldaşın gencinden yaşlısına birçok insanda ve siyasal çevrede saygınlık uyandırmaması, tam da bu sağlam kişilik özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Ziya Ulusoy, "Onbinleri, yüzbinleri kucaklayan mücadelelere önderlik etti. Fakat her zaman mütevaziydi." demektedir. Bunun içindir ki, "halkın ve gençliğin sevgilisi" olmuştur.

Onu kendi çocukluğundan beri tanıyan ve "Bir yaşam filozofu" olarak tanımlayan bir yoldaşı ise, "Sırça saraylarda oturmadı, sofrasında o çok sevdiği çoban salatası ve karpuzundan başka çok şey olmadı... Üstüne başına giydikleri genellikle yoldaşlarının ve dostlarının eskileri ya da ona aldıklarıydı... Hayata dair olan her şeyi, ama istisnasız her şeyi, onun

kadar anlayabilen ve anlayışla karşılayabilen çok nadir insan vardır” sözleriyle, ne kadar da güzel anlatmaktadır Sinan yoldaşı.

DEVİRİMCİ KOPUŞUN SÜRÜKLEYİCİSİ...

Teslim Demir'in kitapta yansıyan temel önemde bir başka özelliği, hep ileriye yürümesi, sürekli olarak kendini aşarak ilerlemesidir. Çok uzun sürmeyen coşku-lu yükseliş dönemi dışta tutulursa, onun siyasal yaşamının önemli bir kesiti, devrim iddiasının yitirildiği, devrimci kimliğin erozyona uğradığı, ideolojik-politik-örgütsel ve moral açıdan solda ciddi tahribatların yaşandığı, dünün bir dizi devrimci parti ve örgütünün sahneden silindiği ağır ve zorlu koşullarda geçmiştir. Buradan bakıldığında, onun kendini aşarak mücadelesini sürdürmesinin özel anlamı çok daha iyi anlaşılır.

TKİP Açıklaması'nda bu çerçevede şunlar söylenmektedir:

“1986 Nisan'ında zindandan direnişler içinde moral açıdan yenilenmiş ve düşünsel bakımdan daha da olgunlaşmış olarak çıktı. Bizzat yaşadıkları ve gözlemlediklerinin de etkisi altında eski önderlik, örgüt ve çizgiye güvenini önemli ölçüde yitirmişti. Bu onun 12 Eylül yenilgisiyle yüzleşme ve devrimci özleştirel bir yenilenmeye yönelmesine adeta önden bir hazırlık olmuştu.”

“1986 yılının ikinci yarısından başlayarak TDKP bünyesinde ağır ve kolay yenilginin muhasebesi üzerinden yaşanan tartışmaların ve iç mücadelelerin merkezinde etkin bir taraf olarak yer aldı. ... devrimci kopuşun kararlı ve sürükleyici temsilcilerinden biri oldu.” ... “Halkçı çizgiden kopuşun ... Halkçı eklettizmin terkedilerek marksist dünya görüşünün devrimci diyalektik yöntemi ve proleter sınıf özü üzerinden kavranmasının yarattığı düşünsel güç ve imkanların hep farkında oldu.”

Onun bu bilinç açıklığıyla, sözkonusu dönemde hala da bir etki alanı ve gücü olan eski partisini ve onun imkanlarını bir yana bırakarak, sıfırdan yeni bir siyasal yaşama başlamakta tereddütsüz davrandığını görüyoruz. En elverişsiz koşullarda ve siyasal gericilik ortamında, yepyeni temeller üzerinde adına layık bir devrimci örgütü inşa etmek, olağanüstü bir çaba ve enerjiyi, büyük bir iradi çabayı gerektiriyordu. Sinan yoldaş tam da bu zorlu yolu tercih etmişti. Böyle bir tutum ancak, Türkiye devrimine ve işçi sınıfına karşı büyük bir sorumluluk duygusu taşımak ve devrime sarsılmaz bir inanç duymak ölçüsünde mümkün olabilirdi. Sinan yoldaşın böyle bir tutkuyla hareket ettiğinin belgesidir Teslim Demir kitabı.

Bu ülkede bugüne kadar sayısız devrimci ölümsüzleşti. Devrim davası bu yiğit devrimcilerin fedakarlıkları, kararlılıkları

ve adanmışlıkları sayesinde bugünlere taşınabildi.

“Son nefesine kadar davasına bağlı kalarak ayakta dimdik ölen tüm devrimciler gibi kararlılık, adanmışlık, fedakârlık vb. elbette onu da karakterize eden niteliklerdi. Ama devrimci mücadeleyi yarım yüzyıllık aşkın bir süre sürdürebilmesinin gerisinde, bir devrimciyi devrimci yapan bu niteliklerin yanı sıra, onu ‘Sinan yoldaş’ yapan başka önemli niteliklere sahip olması vardı.” İşte tam da bu özelliklerinden dolayıdır ki o partisinin “Sinan Yoldaş”ı, Türkiye solunun saygıyla karşılanan “Sinan Hoca”sı ve sevenlerinin “Karada-yı”sı olmayı başarabilmiştir.

Bu anlatımlardan hareketle Teslim Demir yoldaşın idealize edildiği düşünülebilir. Ancak böyle bir tutum, hem Sinan yoldaşın hem de partisinin dünya görüşü ve değerleriyle bağdaşmaz. O, tartışmasız bir biçimde “devrim ve sosyalizm davasına bağlılıkta kusursuzdu” ama aynı zamanda herkes gibi şu veya bu ölçüde kusurları olan bir insandı. “Devrimci yaşamı boyunca elbette o da tüm devrimciler gibi zorlu süreçler yaşadı, zayıflık ve yetersizlikleriyle yüzleşmek zorunda kaldı”. “Kusursuz değildi; tersine, hepimiz gibi çeşitli türden kusurları vardı.” Ama o “hiçbir zaman bunlara yenilmedi, yaşadığı zorlanmaları aşarak her zaman daha ileriye yürümeyi başardı. İşte bu, onun en önemli üstünlüklerinden biriydi.”

Yarım asırlık bir tarihsel dönemde en ön saflarda yerini alarak yaratılan birikime emeğini katmış, devrimci mücadelenin bitmek bilmeyen güçlüklerine ve bunaltıcı sorunlarına göğüs germiş, bunun içinde kimliğini ve kişiliğini bulmuş ve önderleşmiş bir dava adamının çok yönlü ele alındığı bu kitap, bugünün ve yarının devrimci militanları ve kadroları için çok öğretici olacaktır. Yeni kuşakların, bütünlüklü devrimci kimliğin ne demek olduğunu kavrayabilmelerini kolaylaştıracaktır.

Bu kitap, okuyanın yüreğini titretecek, bilincinde iz bırakacak, sarsıcı etkiler yaratacaktır. “Eskimiş” kabul edilen ve “unutulan” nice değerleri kimileri mahcubiyetle, kimileri de büyük bir umut ve heyecanla yeniden hatırlayacaktır. İçinden geçmekte olduğumuz dönemin zorluklarını göğüslemede samimi devrimcilerle ilham verecek, yol gösterecektir.

İzmir'deki cenaze töreninde eski bir kadın yoldaşı, bir yoldaşın kulağına fısıldayarak, “üzülme, o topraklar bize yeni Sinanlar'ı yollayacaktır” demiş. Biz bu toprakların bize yeni Sinanlar'ı yollayacağına kesin olarak inandığımız gibi, onun partisinin de daha nice Sinanlar yaratacağından zerre kadar kuşku duymuyoruz.

Kurtuluşa sevdalı bir yürek: İmran Aydın

“Güneşi, göklerini sen feda eder misin?
Zinciri, kör kuşağı boynuna yeğer misin?
Zindana ve ayrılığa yüreğini verir misin?”

Zinciri, kör kuşağı, zindanları ve ayrılıkları göze alan, tüm yaşamını devrim davasına adayan bir kuşağın en arı örneklerinden biridir İmran Aydın. Devrim için emek vermiş, cefa çekmiş, bedeller ödemiştir. Davası için yaşamasını ve ölmesini bilmiştir.

İmran, Erzurum'lu yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğar. 1960'ların sonunda göç yolları tutulur ve genç yaşlarda devrimci faaliyetle tanışacağı Ankara'ya yerleşirler. İlkokul sıralarından sanayi yollarını tutar ve Ankara Siteler'de çırak olarak hayatını kazanmaya başlar.

Bir sömürü cehennemi olan Siteler'de çıraklık zor işti. Daha küçücük yaşlarda çocuklara sömürünün baki olduğu, hiçbir şeyin değiştirilemeyeceği anlatılır. Daha iyi yaşamının çok çalışmaya, daha çok hizmet etmeye bağlı olduğu öğretilir. Ustaya karşı gelmek günah sayılıp, ispiyonculuk, yalalaklık özendirilir. Çıraklıkta sömürü en açık ve kaba haliyle yaşanır. Yoksul ailelerin çocuklarının çırak olarak çalıştığı atölyeler her türlü istismara açıktır. Çıraklara yönelik dayak, aşağılama, hakaret doğal davranışlar görülür. Elde kalan ise bir sonraki işgününe gelebilme için verilen harçlık olur. Hayatını kazanmanın bu kadar ağır olduğu sistemde İmran bu hayatı değiştirme yolunu seçer. Kader diye bellettikleri yalanları yıkmaya uğraşır. Çıraklıkta mobilyalara şekil vermeyi öğrenirken hayatı ilmek ilmek ören ellerin kendi kaderini de eline alması gerektiğini kavrar. Devrimci faaliyetle ilişki kurar, TDKP'de örgütlenir.

Henüz 14 yaşındayken o dönem yaşadığı semtte kurulan Hüseyin Gazi Genç İşçiler Birliği'nin (GİB-DER) kuruluşunda yer alır. İlkokul sonrası atıldığı sanayi cehenneminde GİB-DER, sömürsüz bir dünya amacı içindeki İmran için bir okul olur, insanlığın kurtuluşu davası için eğitim gördüğü bir okul. 16 yaşında artık bir kalfadır. Devrimci duruşu ve faaliyetleriyle sömürü cehennemi Siteler'de çırakların sevgili Kıvırcık abisi olur.

Sol hareketi ezip biçen 1980 askeri darbesini henüz 17 yaşındayken karşılar İmran. Yoldaşı Erdal Eren'in 17'sinde katledildiği, öte yandan devrimci hareketin tökezlediği yıllarda İmran davası için her koşulda çalışmayı bilir. Bilincini ve kimliğini çok yönlü olarak geliştirir. Partisiyle örgütsel bir bağı olmamasına rağmen siyasal faaliyetine devam eder. GİB-DER çalışmalarını sürdürür. Genç işçilerle bağlarını geliştirir. Grevler örgütler. Gözaltılardan büyük moral yenilenmeler çıkar. Parti aidatını düzenli olarak biriktirir. İmran'ın yaşamının merkezinde hep devrim davasının ihtiyaçları vardır ve bunları yerine getirmek için elinden geleni yapar. 1987 yılında TDKP ile bağını tekrar kurduğunda artık tümüyle profesyonel bir devrimcidir.

Hakkında arama kararı olan İmran Aydın, 2 Mart 1991 yılında polis tarafından yakalanır. Kimliğini gizler, siyasal faaliyetlerine dair konuşmaz, direnir. Kimliği abisinin onu tanımasıyla açığa çıkar ve 3 Mart Ankara Dal'da işkencede katledilir.

Öldüğünde henüz 28 yaşında, ömrünün baharındadır. Genç yaşına rağmen devrim için çok emek harcamıştır İmran Aydın. Partili, örgütlü kimliğini her koşulda korumayı, geliştirmeyi bilmiş, devrim davasına karşı sorumluluklarını layıkıyla yerine getirmiştir. Tüm olanaklarını devrim davası için seferber eden örnek bir devrimci işçidir. Siyasi poliste, devrimci olmanın onuruyla direnerek aynı sadelikle ölümü karşılamıştır. Kısacası, İmran Aydın, yaşamı ve ölümüyle bizlere, yeni kuşaklara önemli bir miras bırakmıştır.

İmran Aydın'da cisimleşmiş olan proleter komünist kimliği ve direnişçi çizgiyi bugün devrim ve sosyalizmin bayrağını elden düşürmeyen sınıfın devrimci partisi temsil etmektedir. İmran Aydın biz komünistlere, devrime, sosyalizme aittir.

Almanya'nın katliam formülü:

Faşistlere demokrasi, solculara karşı anti propaganda

Taylan Özgür

Hanau katliamından sonra Almanya'da yeniden örgütlü faşist terör tartışması açıldı. İlerici örgütlerin ve insanların senelerdir işaret ettiği sağcı faşist terör, bugüne kadar ne devlet ne de medya tarafından önemsendi. Daha doğrusu, bilinçli olarak görmezlikten gelindi. Berlin duvarının yıkılışının ardından sayısız faşist saldırı, katliam ve cinayet ülkeyi sarsmasına rağmen, siyasette ve toplumun çoğunda hakim olan algı hala bireysel terördür.

Bilhassa medya ve hükümetlerde olan burjuva partileri, NSU cinayetlerinde de olduğu gibi, geçen senelerde artan olayların birbirinden bağımsız olduğunu iddia ediyorlar. Zira polisten istihbarat servisine ve orduya kadar uzanan faşist terör ağı devlet tarafından gizlenmeye çalışılıyor. 2000 ve 2006 arası yıllarda, NSU'nun devletin dolaylı yardımıyla gerçekleştirdiği saldırıların da üstü aynı şekilde örtülmüştü. Faşist terör ağının yok edilmesi yerine denetim altına alınması ve zamanı geldiğinde de kullanılması planlanıyor. Faşist akımların yarattığı tahribatlar büyük çabalara rağmen kontrol altından çıktığında da devlet, kamuoyuna birkaç suçluyu sunarak, sorumluluğu üstünden atmaya çalışıyor. Devlet makamlarını ve istihbarat servisini koruyan hükümet de Almanya'da örgütlü bir sağcı-faşist terör sorununun olduğunu itiraf edemediği için, en fazla bireysel teröre karşı belli girişimlerde bulunacaktır.

AFD: "SAĞCININ DEĞİL, BİR DELİNİN KATLIAMI"

İçişleri Bakanı Horst Seehofer'in sunduğu "çözüm", silah yasası reformu oldu. Buna göre silah ruhsatı olanların ek olarak psikoloji testleri yapıp, hasta olmadıklarına dair doktor raporu almaları gerekiyor. Böylece hükümet faşist AfD'nin olaya ilişkin tasvirini desteklemiş bulunuyor. Zira AfD Hanau katliamının tamamen suikastçının psikolojik durumundan kaynaklı olduğunu iddia ediyor. Parti başkanları Tino Chrupalla ve Jörg Meuthen başlangıçta katliamın ırkçılık ve aşırı sağla ilgili değil de hastalıkla ilgili olduğunu savunurlarken, halk tarafından artan baskılardan dolayı yeniden açıklama

yapmak zorunda kaldılar. Bu sefer, kamuoyuna yazdıkları açık mektupta ırkçılığa ve aşırılığa karşı beklenmedik bir duruş sergilediler. Baştan sona riyakârlık dolu mektupta terörün dehşet verici olduğunu, demokrasiyi ve barışı tehlikeye soktuğunu yazıyorlar. Birçok AfD seçmeni başkanların taktik açıklamasını oldukça olumlu karşılarken, partinin savunmaya geçmesini reddeden sağ kanat açıklamayı sert bir dille eleştirdi. Brandenburg Eyalet Meclisi Başkan Yardımcısı AfD'li Andreas Galau ise aşırı sağ tartışmasının mecliste açılmasını engelledi.

Ne var ki bir ankete göre Alman halkının yüzde 60'ı katliamın başlıca sorumlularının AfD gibi ırkçı faşist örgütler olduğundan emin. Bu düşünce, kriminoloji uzmanları tarafından da teyit ediliyor ve örgütlerin yaydığı nefret ile kışkırtmalara bağlanıyor. AfD'nin propagandasına bakıldığında bunun doğru olduğu anlaşıyor, zira "yabancılar" binaen "Alman halkının ölümü"nden veya "kendi vatanında yabancı olmak"tan bahsediliyor. Yabancılar, mülteciler vb. kesimlere mensup olanlar "alt insan" olarak nitelendiriliyor. Kısacası, AfD Hitler'in 1930'lardaki propagandasını popüler bir dille ifade ediyor.

ALMANYA "IRKÇILIK HAKKI"NI TANİYOR

Peki devletin buna cevabı nedir? Anayasayı çiğnemediği sürece her örgütün varlığı demokratik bir hakta diyor. O örgütün hedefi, burjuva demokrasisini yok etmek olsa bile... Hitler'in de baştan beri "legal araçları kullanıp diktatörlüğü kuracağız" demesine rağmen NSDAP aynı demokratik "hak"la iktidar yoluna çıkabilmişti. Bugün de Hanau'da olanlar mitinglerde sistem partileri tarafından lanetlenirken, tarihten hiçbir şey öğrenmemiş gibi "sağcı örgütler yasak-

lanamaz, demokrasiye aykırıdır" denilebiliyor. Oysa KPD 17 Ağustos 1956'da, Hitler faşizminin yıkılışından yaklaşık on yıl sonra yasaklanmıştı. Eski NSDAP'liler tek tek devlet aygıtına, CDU, FDP ve SPD gibi büyük burjuva partilerine entegre edilirken, KPD üyesi olan komünistler kamu hizmetlerinden uzaklaştırılıyor ve hatta tutuklanabiliyorlardı.

"NAL TEORİSİ"

Günümüzde Alman devleti halen solculara karşı daha tutarlı bir savaş yürütüyor. En etkili aracı ise, "büyük koalisyon" hükümetinin (CDU ile SPD) ve sayesinde medyanın 2013'ten beri iyice yaydığı "nal teorisi"dir. "Nal teorisi", "aşırılık" sınıflandırmasını kullanarak, "aşırı sağ" ve "aşırı sol"un aynılaştırılmasını hedefliyor. Buna göre, CDU ve SPD gibi partiler güvenli ve demokrat "orta" olarak, komünizmi savunan bir parti ise faşist bir parti gibi "aşırı" diye nitelendirilir. Demek ki sağ ve sol arası

devasa tezat kaldırılıyor ve düzenin değişmesini hedefleyen her akım, demokrasiyi tehdit eden bir akım olarak aynı ölçüde halk karşısında karalanıyor.

Birkaç aydan beri, tam da faşist terörün bir kalesi olan Hessen eyaletinde, okullarda "nal teorisi"ni öğrencilere ezberleten bir kampanya yürütülüyor. 9'uncu ve 10'uncu sınıf öğrencilerini hedef alan yeni okul programı, okullarda aşırı solla ilgili ders materyallerinin bulunmamasıyla gerçekleştirilmişti. Bunun için kampanyada "aşırı sağ, aşırı sol ve İslamcı terör"ü aynılaştıran posterler ve çalışma sayfaları tasarlanmıştı. "Aşırı sol"u tanımlamak için, örneğin posterlerde bir solcunun üzerindeki balona "Stalin ve Mao'yu savunuyorum", "Demokrasiyi yok etmek istiyorum" veya "Hedefim için şiddet de kullanırım" gibi sözler ekleniyor. Fakat bu kampanya üniversite profesörleri, öğretmenler ve pedagogların, "yüzeysel olduğu ve aşırı

solu aşırı sağdan daha tehlikeli gösterdiği" şeklindeki protestosuyla karşılandı ve sonuçta iptal edilip ders planından çıkarıldı. Fakat NSU cinayetlerinin işlendiği, kısa bir süre önce polisin NSU 2.0'la ilişkisinin ortaya çıktığı ve Hanau katliamının gerçekleştiği Hessen eyaletinde okullarda böyle bir eğitim programının başlatılması bile yeterince ürkütücüdür. Bu politikanın somut sonuçları da kendisini göstermiştir.

Hanau katliamından sonra güvenlik makamlarının ilk tahmini "aşırı solun tepkisi" ve bu nedenle işleyebileceği suçlar oldu. "AfD üyeleri tehlike altında olduğu için de daha fazla dikkat edilmesi gerektiği"ni vurguladılar. Ayrıca İslamcı terörü sonuç olarak belirttiler. Güvenliği arttırmak için polis aygıtının daha da etkili hale getirilmesi gündemleştirildi. Devlet her zamanki gibi sola odaklanırken, sadece birkaç gün sonra Stuttgart, Döbeln ve Heilbronn şehirlerinde yine nargile kafe ve camii gibi yerlere saldırılar gerçekleşti.

TUTARLI ANTI-FAŞİZM DEVRİMCI ANTI-KAPİTALİST MÜCADELENİN PARÇASIDIR

Zamanında Hitler'i ve Nazileri bilinçli bir şekilde iktidara getiren Alman kapitalist düzeninden işçi ve emekçileri faşizm belasından kurtarması beklenemez. Tam tersi, faşizm kapitalist sistemin egemenleri için her zaman özel mülkiyet düzenini korumanın son çözüm yolu olmuştur. Sol partinin etkisi ve hatta solculuğu bile tartışmalı olsa da geçen günlerde Thüringen'de "demokrat" burjuva partilerin Sol Parti'ye karşı AfD'yle birleşmesi, bulunduğumuz gerici dönem için bir belirtisidir.

Kapitalistler özellikle kriz dönemlerinde çaresiz kaldıklarında, tekrar faşist diktatörlüğe başvuracaklar. Faşizmi yenmenin yolu anti-faşist mücadelenin devrimci anti-kapitalist mücadeleyle birleştirilmesinden geçer. Bunun için de faşizmin panzehiri ve kapitalizmin doğal düşmanı olan, sınıf bilincine varmış örgütlü işçi hareketini geliştirmek en acil ihtiyaçtır.

Avrupa'daki faşist çetelerin üssü İsviçre

A. V. Ceylan

Walter Lübcke cinayetinin arkasındaki Neo-Nazi şebekesi aşırı sağcı faşist çete C18-Adolf Hitler Savaş Birlikleri (Combat 18-Kampfgruppe Adolf Hitler) İsviçre'de üs tutmuş bulunuyor.

CDU'lu Politikacı Walter Lübcke cinayetinin izleri, Nazi çetesi C18'e uzanıyor. Bu cinayet şebekesi İsviçre dışında Avrupa, Amerika, Yunanistan gibi ülkelerde de örgütleniyor ve İsviçre'den koordine ediliyor. Bir bulvar gazetesi olan *Blick*'te, Walter Lübcke'in öldürülmesinden sonra, 26 Haziran 2019'da yer alan habere göre, C18 adlı faşist çetenin başını E. B. (34 yaşında kadın) ve A. S. (39 yaşında erkek) çekiyor. Anlaşıyor ki A. S.'nin göğsünde "was auch immer nötig ist" (ne gerekiyorsa) yazan dövme kadar detaylı bilgiler gazeteye özellikle sızdırılmış.

Faşist Neo-Nazi çetesi C18, Avrupa çapında hücreler kuruyor, üyelerini silahlendiriyor ve silahlı eğitim yapıyor. Özellikle silahlı eğitimler için İsviçre adeta bir üs olarak kullanılıyor.

İSVİÇRE'NİN GÜVENLİK YETKİLİLERİ NE YAPIYOR?

Neo-Naziler buluşmalarını, kamuoyunun ve sol çevrelerin dikkatini çekmemesi için konser vb. adlar altında kamufle etmeye ve hatta bu buluşmalara çocukları da alet ederek, ailevi bir görünüm vermeye özen gösteriyorlar. C18 çetesi bu gibi etkinlikleri çete üyesi devşirmek için kullanıyor.

C18'in bunu Almanya'da Almanya Ulusal Demokrat Partisi (NPD), İsviçre'de İsviçre Demokratları (SD) üzerinden, başka ülkelerde başka faşist örgütlenmeler aracılığıyla yaptığı bilinen bir gerçek. Fakat adı geçen faşist örgütlerin "yasal" olması sebebi ile bunlar üzerinden C18'in örgütlenmesine sadece göz yumuluyor, adeta teşvik de ediliyor.

Neo-Nazi çevrelerde birinci sırada yer alan Dortmundlu müzik grubu Oidoxie'nin yanı sıra, İsviçreli müzik grubu Amok da ikinci sırada en fazla tanınan ve dinlenen gruplar arasında yer alıyor. Amok söylediği şarkılarda C18 cinayet şebekesini yüceltmekte bir sakınca görmüyor ve buna rağmen gruba dokunulmuyor.

C18 adındaki bu cinayet şebekesinin

2 Haziran 2019'da cinayet için görevlendirdiği Stephan Ernst, Almanya'nın Kassel yakınlarındaki İstha kasabasında, Kassel hükümet başkanı Walter Lübcke'yi (CDU), evinin önünde, bir tabanca ile yakın mesafeden kafasına sıkarak öldürdü. 15 Haziran 2019'da tutuklanan Stephan Ernst, Walter Lübcke'yi öldürdüğünü 25 Haziran 2019'da itiraf etse de 2 Temmuz 2019'da ifadesini değiştirerek inkâr etti.

Avrupa basınında ve kamuoyunda Hanau'daki saldırıda AfD'nin (Almanya için Alternatif) de rolü olduğu tartışılıyor. Almanya'nın Hanau kentinde gerçekleştirilen ve dokuz göçmen insanın hayatını kaybetmesine yol açan ırkçı faşist saldırı da dahil bu cinayetler silsilesinde NPD'nin yanı sıra AfD, hükümet ortakları CDU ve CSU olmak üzere bilumum burjuva partileri ve burjuva düzeni, yerli-yabancı ayrımı ve ırkçı söylemleri nedeniyle sorumludurlar.

CİNAYETLERİN AYAK İZLERİ, İSVİÇRE VE AfD

2017'de dönemin AfD Eş Başkanı Alice Weidel üzerinden İsviçre'den, açığa çıkan miktarıyla 130 bin euro bağış yapıldı. O zaman kaynağı belli olmayan bu para tartışmalara neden olsa da paranın kaynağı gizlendi. Nisan 2019'da Alman asıllı İsviçre vatandaşı gayrimenkul milyarder Conle ailesinin bu bağışı yaptığı ortaya çıktı. AfD ile C18 arasındaki bağ ise defalarca Avrupa basınına yansımış

bulunuyor. İsviçre'de silahlı eğitim yapabilecek kadar cüretkârca davranan C18 faşist cinayet şebekesi hem maddi destek kanalıyla hem de kendisine göz yumulması yoluyla, manevi olarak bu 'tarafsız demokratik' İsviçre devletinden destek görmektedir.

ESKİ DOSTLUK

İsviçre Nazilerle ezelden beri dosttu ve bu dostluğu bugün cereyan eden olaylar üzerinden yeniden görülüyor.

1938 yılında, İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın arifesinde, Almanya ve Avusturya başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde sosyalistlere, komünistlere ve Yahudilere karşı bir süre avı başlatılır. Nazi vahşetinden kaçarak İsviçre sınırlarına dayananlar, çocuk-çocuk, yaşlı-genç demeden gerisin geri Nazilere teslim edilir. İsviçre sınırları Almanya ve Avusturya'da Nazi zulmünden kaçanlara karşı hükümet kararı ile kapatılır ve Avusturya'ya vize uygulanır.

O dönem İsviçre'nin St. Gallen kantonunda emniyet müdürü olan Paul Grüniger bu kararı dinlemez ve sınırı geçmek isteyenlere yardım eder. Sahte vizelere göz yummakla kalmaz, vizesi olmayanlara kendisi de sahte vize yapar, geçici de olsa İsviçre'de kalmalarına yardım eder. 12 Mart 1938'de Avusturya Almanya'ya adeta iltihak eder. Bundan sonraki süreçte de Paul Grüniger mültecilere 12 Mart 1938 öncesine ait tarihlerle vizeler temin etmek şeklinde yardı-

ma devam eder. Tüm bu işleri gayri resmî olarak birlikte çalıştığı Sosyalist Gençlik (Sozialistische Jugend) adlı bir grubun desteği ile yapar.

17 Ağustos 1938'de İsviçre çapında yapılan emniyet müdürleri toplantısında İsviçre'nin Nazi vahşetinden kaçan bu insanlara yardım edilmesi gerektiğini söyler ve bütün sınırların açılmasını talep eder. Ancak bu talebine karşılık bulamaz. Nihayetinde, Paul Grüniger bu icraatlarından dolayı görevden alınır. Tesadüf bu ya, o dönem St. Gallen kantonunun anti-faşist olmakla ünlü hükümet başkanı sosyal demokrat Valentin Keel, Paul Grüniger'i görevden alır. Daha sonra Paul Grüniger mahkeme kararı ile "vatanı ihanet"ten suçlu bulunur. Paul Grüniger'e ancak 1995 yılında itibarı iade edilir ve varislerine 1,3 milyon frank ödenir. Paul Grüniger'in bu iadeyi itibara zaten ihtiyacı yoktu. Kimi kaynaklara göre 3 bin, kimi kaynaklara göre ise 5 bin insanın hayatını Nazi vahşetinden kurtarmakla, Paul Grüniger zaten itibarların en yücesine sahipti.

Görüldüğü gibi, İsviçre Nazilerle ezelden beri dosttu ve "eski dosttan düşman olmaz" misali bu "kadim dostluk" şimdi de sürüyor. Ege'nin insanlık düşmanlığı temelindeki "kadim dostluğu"na, sadece İsviçre'de değil, tüm dünyada yerli-yabancı ayrımı yapmaksızın, ancak işçilerin birliği ve halkların kardeşliği ile son verilebilir.

Almanya'da işçi kıyımı planı ve sendikal bürokrasi

D. Meriç

Almanya'da işçi sınıfına yönelik kapsamlı saldırı planları, tekellerin sözcüleri tarafından artık açıkça dile getiriliyor. Sermaye cephesi, özellikle bazı sektörlerde işten atmalar ve işyerlerinin (istihdam birimlerinin) yok edilmesi yönlü planları uygulamaya başladı.

Sermayenin kapsamlı yıkım saldırılarına karşı sendikaların ortaya koyduğu gerçek bir mücadele programından söz etmek mümkün değil. Tam tersine, IG Metall sendikası bürokratları, tekellerin ellerini rahatlatmak için bir "uzlaşma programı" açıkladılar. On binlerce işçi ve emekçinin işini, geleceğini yok etmeyi amaçlayan saldırılar karşısında, sendika bürokratlarının ortaya koydukları bu utanç verici uzlaşma programı sınıfa ihanetin belgesi niteliğindedir. IG Metall sendikası başkanı Jörg Hofmann tarafından *Metall-Zeitung*'da (sendikanın metal işçileri için çıkardığı gazete) yayınlanan uzlaşma programı incelendiğinde bu açıkça görülmektedir.

Öncelikle, bu yılın ortalarında yapılması gereken toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmeleri öne çekilmek isteniyor. Buna gerekçe olarak yaşanmakta olan işçi kıyımları ve işyerlerinin kapatılması gösteriliyor. Sektörde yaşanan gelişmelere değinilen programda, sermayenin saldırıları "zorunluluklardan doğan ama gene de iyi idare edilmesi gereken bir süreç" olarak tanımlanıyor. "Bu zorunluluğun bilincinde olan sendikaların gelişmelere karşı duyarlı oldukları ve bu konuda üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirecekleri" söyleniyor.

Sendika bürokratlarının "sorumluluk" gereğince 3 Şubat'ta karara bağladıkları ve adına "Adil değişim" dedikleri söz konusu programda sermaye sınıfından beklenti, "işverenler, işçi atımlarını ve işyerlerini kapatmayı durduracaklarına dair garanti verecek" şeklinde dile getiriliyor. IG Metall ise, "tek taraflı adımlar ve karşılıklı tehditler olmadan görüşmelere başlayabilmek için, (31 Mart'a kadar) eylemsizlik kararı alacak." Sermayeden beklenen ön koşulun yerine getirilmesi kaydıyla sendika bürokratları tekellere şu garantileri veriyorlar: Toplu sözleşme masasında işçi ücretlerine talep edecekleri zamdan vazgeçmek, işletmelerde planlanan kısa süreli çalışma uygulama-

sinin ve gerektiğinde 24 aya kadar uzatılmasını kabul etmek, kısa süreli çalışma boyunca tekellerin ödemesi gereken bütün sosyal kesintilerin devlet tarafından karşılanması yönündeki sermayenin isteklerine destek verme garantisi... Sendika bürokratlarının bu vaatleri, sermayenin sözcüleri tarafından, "içinden geçilen sürecin zorlukları konusunda IG Metall'in gösterdiği duyarlılığa" teşekkür edilerek selamlanıyor.

Sermayenin işçi sınıfına yönelik saldırılar karşısında sendika bürokratlarının aldıkları bu tutum, onların kimlerin hizmetinde olduğu konusunda açık bir fikir vermektedir. Bunun farklı olmasını beklemek, Almanya gibi devasa sermaye birikimine sahip tekellerin sendikalar içerisinde satın aldıkları bürokratlar üzerinden sahip oldukları gücü anlamaktır. Bu konuda boş hayaller yaymak, mutlak bir biçimde işçi sınıfının davasına zarar verir. Sınıf devrimcilerinin bu konudaki değerlendirmeleri yol göstericiliği bakımından çok önemlidir:

"Burjuvazi, sendikaların sınıf mücadelesinde oynadığı ve oynayabileceği son derece önemli rolü de göz önünde bulundurarak, çok yönlü çabalarla bu örgütleri kendi denetimi altına almaya

çalıştı ve dünya çapındaki tarihsel deneyimlerin açıkça gösterdiği gibi sonuçta bunda bir hayli de başarılı oldu... Fakat sürecin ilerlemesine de bağlı olarak burjuvazinin başarısında bundan da önemli bir rol oynayan yeni bir etken belirdi: Ayrıcalıklarla donanmış ve giderek kastaşmış bir sendika bürokrasisi. Sendikalar bünyesinde zamanla ayrıcalıklı bir bürokratik yönetim kasti ortaya çıktı. Bu kast, işçi sınıfının ayrıcalıklı dar bir kesimini oluşturan işçi aristokrasisi ile birlikte burjuvalaşmış bir işçi tabakasının ifadesi oldu. Bu burjuvalaşmış işçi tabakası, işçi sınıfı içinde burjuvazi için temel önemde bir sosyal dayanak haline geldi ve bundan böyle işçi hareketi içinde burjuvazinin ajanı rolünü oynamaya başladı. (Ekim, Sayı: 238, Ağustos 2004, Başyazı)

TEKELCİ SERMAYENİN SINIF İÇERİSİNDEKİ AJANLARI

Sınıflar mücadelesi tarihi boyunca işçi sınıfı, sermayenin birçok kolluyla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bunların başında tekellerin egemenlik aracı olan sermaye devleti, onun mahkemeleri ve kolluk güçleri gelmektedir. Bir diğer ayağı ise sendikaların başına çöreklenmiş sen-

dika bürokratlarıdır. Bu, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Almanya'da da böyledir. Özellikle temel sanayi sektörlerinde sendika yöneticisi birçok bürokrat milyonlarca euro karşılığında satın alınmış bulunmaktadır. Bunların başında gelenlerden birisi IG Metall sendikası sekreteri Markus Grolms'dur. Düne kadar sendikanın en önemli makamını işgal eden bu "sendikacı" Alman metal sanayisi devi Thyssen-Krupp yönetimine transfer edilmiştir. Tam da bu tekelin 6 bin işçiyi sokağa atacağı bir dönemde yapılan bu transfer, işçi sınıfı içerisindeki bu ajanların günü geldiğinde nasıl kullanılacağına dair fikir vermektedir.

Diğer bir örnek ise, aynı sendikanın hukuk danışmanı olan Sabine Maaßen isimli bürokratın, Audi tekelinde insan kaynaklarından sorumlu yönetim pozisyonuna transfer edilmesidir. Artık bu tekelin bünyesinde çalışmakta olan 9 bin 500 işçinin iş akitlerini feshedecek olan çıkış belgeleri dünün "sendikacısı" bugünün tekel yöneticisi olan bu zat tarafından imzalanacaktır. Bu liste, tekeller tarafından transfer edilen IG Metall NRW eyaleti sorumlusu Oliver Burkhard vb. gibi daha birçok sendika bürokrati ile uzayıp gitmektedir.

Transfer edilen bürokrat takımının yanı sıra "sendikacı" ya da "işçi temsilcisi" sıfatıyla anılan onlarca satılmış bürokrat da sınıfa karşı o uğursuz rollerini oynamaya devam etmektedirler. Bu bürokratların nasıl satın alındığına ilişkin *Braunschweiger Zeitung* isimli gazetenin verdiği haber ibret vericidir. Habere göre otomobil devi Volkswagen'de (VW) işçi temsilciliği başkanlığını yapan Bernd Osterloh'a son beş yılda ödenen 3 milyon 125 bin euro nedeniyle, tekelin dört yöneticisi hakkında "usulsüz ödemeler yaptıkları" için dava açılmıştır. *Frankfurter Allgemeine Zeitung* gazetesinin haberine göre ise, VW tekeline ait olan Porsche'nin üretimini yapan işletme için de usulsüz ödemelerle ilgili dava açılmış. Gazetenin ulaştığı belgelere göre, fabrikada "işçi temsilcisi" olan Uwe Hück'e yıllık 500 bin euronun üzerinde ücret ödenmektedir. Ortalığa saçılan bu kirli işlerin yanı sıra yüzlerce işletmede "işçi temsilciliği" yapan sendikacıların aylık kazançları 100 bin ile 200 bin euro arasında değişmektedir. Bu vahim tablo, sermaye tarafından satın alınan bürokratların kimleri temsil ettiğini göstermesi açısından çarpıcıdır.

İŞÇİ SINIFI İHANET ÇETELERİNE RAĞMEN MÜCADELENİN YOLUNU TUTUYOR

İşçi sınıfı, onu her hak arayışında, her direnişinde sırtından hançerleyen sendika bürokratlarına rağmen mücadele yolunu seçiyor. Almanya'nın birçok kentinde işçi sınıfı, sermayenin saldırılarına karşı sendikal bürokrasiyi aşarak tepkilerini alanlara taşıyor. Babenhausen'da Continental, Bamberg'de Bosch, Koblenz'de ZF, Schweinfurt'da Audi, Mahle'de Mercedes ve Ruhr bölgesinin birçok şehrinde on binlerce işçi işyerlerini ve sokakları eylem alanına çeviriyor.

Sermayenin tehditlerine, hukuksal engellere, sendikal bürokrasinin ihanetlerine rağmen direnişin yolunu seçen işçiler grev ve direniş okullarında deneyim kazanıyorlar. Dostunu düşmanından ayırt etmesini öğreniyorlar. Bu süreçlerde sermaye ve onun bütün kurumlarıyla karşı karşıya gelen işçiler, aynı mücadelede sendika bürokrasisinin gerçek yüzünü de görüyorlar. Yine bu mücadele sürecinde işçiler, sendika bürokratları tarafından sermayenin hizmetine sunulan sendikalarından bu asalakları kovacaklardır. Sınıf devrimcilerinin asli görevi, işçi sınıfını devrimci bir sınıf olarak sermayenin karşısına çıkartmaktır. Sendikaların devrimci mücadele merkezleri haline getirilebilmesi için işçi sınıfına tutulması gereken yolun gösterilmesi de temel önemdeki bir diğer görevdir.

AB bütçe zirvesinde Fransa-Almanya çekişmesi

Brexit'ten sonra 20-21 Şubat günlerinde Brüksel'de yapılan AB bütçe görüşmelerinden sonuç çıkmadı. Bütçe görüşmeleri bir yandan AB'nin büyük emperyalist güçleri arasındaki çekişmeye, diğer yandan da "uyumlu dostlar" grubu olarak bir araya gelen zayıf ülkelerin umutsuz serzenişlerine sahne oldu.

***

Zirvede, brüt 1 trilyon 95 milyar euro büyüklüğündeki bütçe için, AB Konseyi Başkanı Charles Michel tarafından sunulan "üye ülkelerin katkı payının %1 oranından %1,074 oranına çıkarılması" önerisi etrafında çekişmeler yaşandı. Bu artışın gerekçesi olarak, Brexit'ten sonra AB bütçesinde ortaya çıkan boşluğun giderilmesi ihtiyacı öne sürüldü. İngiltere AB bütçesine yıllık olarak 12 milyar euro ödüyordu. Konsey Başkanı Michel'in önerisi zirvede kabul görmedi. Özellikle, "Tutumlu Dörtlü" olarak tanınan Danimarka, İsveç, Finlandiya ve Avusturya bu öneriye birlikte karşı çıktılar. Onlar, eskiden olduğu gibi GSMH'nin en fazla yüzde biri oranında ödeme yapmakta ısrar etiler. Almanya Başbakanı Angela Merkel, zirve öncesinde her ne kadar "çözüm bulmaya kararlı olduğunu" açıklamış olsa da yüzde 1,074 oranında ödeme önerisini reddetti. Almanya ayrıca Fransa'yı dengeleyip sınırlamak için de "Tutumlu Dörtlü" grubuyla ortak hareket etti.

Anlaşmazlık, Çekya Başbakanı Andrej Babis'in yanı sıra 17 AB ülkesinden oluşan "Uyumlu Dostlar" grubunun diğer üyeleri tarafından da sert bir dille eleştirildi. Babis, "Tutumlu Dörtlü" grubu ve artı Almanya ekonomik üretimin yalnızca %1'ini ödemekte ısrarlıysa, devlet ve hükümet başkanlarının neden Brüksel'e çağrıldığı anlamadığı serzenişinde bulunarak, "O zaman konuşacak bir şeyimiz yok!" dedi.

Çekya, yapısal fonların planlanan azaltılmasına karşı çıkmak için "Uyumlu Dostlar" adı altında güçlerini birleştiren 17 AB ülkesinden oluşan bir grubun üyesidir. Bu grup, Bölgesel Kalkınma Fonu aracılığıyla zayıf üye ülke ekonomilerinin desteklenip aradaki farkın telafi edilmesiyle, AB topluluğunun bir arada tutulabileceğini düşünüyor. An-

cak Bölgesel Kalkınma Fonu, AB'nin büyük emperyalist devletlerinin yayılcı politikalarının sonucu olarak, 2004 ve 2007'de doğuya doğru genişlemesi için harcadığından, "Uyumlu Dostlar"a bu fonlardan pek bir şey kalmamış oluyor. Brexit'ten dolayı AB bütçesinin küçülme ihtimali "Uyumlu Dostlar"ı daha da uyumsuz hale getirmeye yetiyor.

"KALİTELİ GIDA", "ÇEVRE DOSTU TARIM" VE NÜKLEER SİLAHLAR

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron da ortak bütçe için daha fazla para istiyor. Ancak onun bu isteğinin arkasında "Uyumlu Dostlar"ın kaygılarından çok kendi emperyalist öncelikleri var. Zirve sırasında, "Avrupa'ya daha fazla ihtiyacımız var" diyerek, hararetli AB savunucusu olarak ortaya çıkarken, onun asıl endişesi silahlanmaya ayrılan payın güçlendirilmesiydi. Macron, "Brexit'ten sonra AB'de nükleer silahlara sahip tek devlet olduklarını vurgulayarak, AB'li ortaklarına "nükleer caydırıcılık" konusunda diyalog ve daha fazla mali destek teklifinde bulundu. Ayrıca, tarım sübvansiyonlarında kesintilere gidilmesine -ki bu en çok kriz içerisindeki Fransa tarımını etkileyecektir- de karşı çıkan Macron, "Brexit'in faturasını tarım sektörü ödeyemez. Eğer daha kaliteli gıda istiyorsak ve çevre dostu bir tarımı geliştirmek hedefimiz varsa, PAC

yardımlarını azaltamayız" diye konuştu. Macron'un "kaliteli gıda" ve "çevre dostu tarım" demagojisine karşı Almanya, "Tutumlu Dörtlü" grubunu da yanına alarak, harcamaların iklim ve çevre sorunlarının çözümü, göç akımının kontrol edilmesi ile dijital ekonomiye geçiş gibi konulara yönlendirilmesini istedi.

Almanya-Fransa arasında süren AB içinde üstünlük sağlama rekabeti İngiltere'nin AB'den ayrılarak aradan çekilmesinden sonra iyice kızıştı. Zirve, bu duruma yeniden tanıklık etti. Brexit'ten sonra ortaya çıkan bütçe açığının giderilmesi ve harcamalardaki öncelikler çekişmesi emperyalist rekabetin bir parçası olarak yaşandı.

Brexit'ten sonra ilk bütçe görüşmesi olması bakımından önemli olan Brüksel zirvesi, gece boyunca süren uzlaşma arayışlarına rağmen sonuçsuz kaldı. Cuma günü öğlen saatlerinde mart ayında yeniden toplanmak üzere zirve resmen sona erdi.

Bütçe görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması sonrasında AB Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen'in, "Demokrasi böyle. Tartışma ve atışma, demokrasinin güzel gelenekleri. Çalışmaların önümüzdeki hafta ve aylarda daha yoğun bir şekilde devam etmesi gerekiyor" şeklindeki açıklaması, AB'ye hakim olmak için verilen kavganın zorlu geçeceğine "demokrasi" yaftası altında dikkat çekmesi bakımından manidardır.

Türkiye’de 8 Martlar...

Özgürlük ve eşitlik özlemi sürüyor!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kadınların talepleri ve özlentileri ile alanlara çıktıkları bir gündür. 8 Mart Türkiye’de burjuva devletin baskı ve yasaklarının yoğunlaştığı dönemlerde yaşanan engellemelere rağmen 99 yıldır çeşitli eylemler ve etkinliklere konu olmaktadır.

***

Türkiye’de 8 Mart’ın ilk olarak kutlanmasının onuru ise komünist harekete aittir. Komünist Enternasyonal’in 3. Kadınlar Konferansı’nda alınan karar gereği Türkiye’de de 1921 yılında TKP 8 Mart’ı kutlama kararı alır. İki komünist kadının, Rahime Selimova ve Cemile Nuşirvanova’nın girişimi ile Ankara’da bir bağ evinde gerçekleştirilen toplantı ile Türkiye’de ilk 8 Mart kutlanır.

Savaşın ağır yıkımı ile kadınların toplumsal sorunlarının öne çıktığı, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinin lanetlendiği 8 Mart anması ile birlikte TKP tarafından bir kadın birimi oluşturulur. Önden hazırlanan bir tüzük onaylanır ve kadınlar adına hazırlanan Meclis’e gönderilen bir bildiri ile Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesi protesto edilir. Genç cumhuriyetin baskı ve yasakları, uzun bir dönem 8 Mart’ın kutlanmasını engelleyen bir rol oynar.

70’li yıllara gelindiğinde işçi ve emekçi kitlelerde yaşanan sosyal uyanışın etkisiyle 8 Mart Emekçi Kadınlar Günü yeniden sol hareketin gündeminde yer almaya başlar. Bu yıllarda sol güçler tarafından kadınların örgütlenmesi hedefiyle İlerici Kadınlar Derneği, Demokratik Kadınlar Birliği, Emekçi Kadınlar Birliği, Devrimci Kadın Dernekleri vb. kurulur. Bu oluşumların içinde en yaygın ve etkili olanı İlerici Kadınlar Derneği’nin girişimi ile on yılların ardından 1975 yılında İstanbul Dostlar Tiyatrosu’nda 500’e yakın

emekçi kadının katılımı ile 8 Mart Emekçi Kadınlar günü kutlanır. Kadın mücadelesini, işçi sınıfı mücadelesinin bir parçası olarak ele alan İKD’nin düzenlediği etkinlikte, 8 Mart’ın anlam ve önemine dair konuşmalar gerçekleştirilir. Aynı zamanda Ankara’da da bir kutlama olur.

Aynı süreçte DİSK’e bağlı Maden İş ve tekstil sendikalarının örgütlü olduğu fabrikalarda da kadın işçilerin katılımıyla 8 Mart kutlamaları yapılır.

Dünya ölçeğinde yükselen toplumsal hareketlerin basıncı ile Birleşmiş Milletler tarafından 1975 yılı, dünya kadın yılı olarak kabul edilirken, 1977 yılında ise 8 Mart’ın her yıl “dünya kadınlar günü” olarak kutlanması kararlaştırılır. 8 Mart’ın tarihsel ve sınıfsal özünün içini boşaltmaya dönük hamleler dönemin sosyal ve toplumsal hareketliliği içinde karşılığını bulmaz. Kadınlar, parçası oldukları siyasal hareketlerle birlikte, kadın emekçileri ilgilendiren sorunların yansısı, emperyalizmin saldırgan politikalarına ve yükselen faşizme karşı da tutumlarını ortaya koyarlar.

***

12 Eylül askeri darbesi, toplumsal hareketin üzerinden silindir gibi geçer. Sol hareketin yediği ağır yıkımların sonucu olarak, darbenin sonrasındaki yıllarda 8 Mart kutlamaları da gerçekleşemez.

Sol hareketin yıkımı üzerinden kendini var eden, bu yıkım ile birlikte “önlentilerinin açıldığını” ifade eden feminist çevreler 84’ten itibaren kadın sorunu ile ilgili adımlar atmaya başlarlar. Aslen orta sınıf mensubu olan o dönemin feministleri, bilinç yükseltme grupları, dayaha karşı eylemler, kadınlara dönük ayrımcılığı içeren yasalara karşı çalışmalar yürütür, kampanyalar gerçekleştirirler. 84 yılından itibaren ise 8 Mart’ı ilk olarak kapalı mekanlarda kutlamaya başlarlar.

Feministlerin çağrısıyla ilk “yasal” 8 Mart kutlaması ise 1989 yılında İstanbul’da gerçekleşir.

8 Mart’ın alanlarda kutlanabilmesi ise sınıf ve kitle hareketindeki yeni bir çıkıştan bağımsız değildir. Bahar eylemlerinin de içinde olduğu kitle hareketlerinin yarattığı atmosfer, 8 Mart’ın alanlarda kutlanabilmesinin önünü de açmıştır. Aynı zamanda 90’lı yılların ortalarına kadar 8 Mart’lar, devrimci demokrat hareketler tarafından devrimci özüne uygun biçimde kutlanır.

***

2000’li yılların başından itibaren ise süreç farklılaşır. Sol harekette tasfiyeciliğin derinleşmesi ve Kürt hareketinin düzene entegre olmaya dönük politikaları, kadın sorununa bakışa ve 8 Martlar’ın örgütlenmesine de yansır. Kürt hareketi merkezli olarak ortaya konulan reformist çizgi, feministlerin argümanlarıyla birleşerek 8 Mart’ın tarihsel ve sınıfsal özünden kopartılır. “Emekçi” karakterinin boşa düşürülmeye çalışılmasının yanı sıra, “erkeksiz” 8 Mart kutlamaları dayatması yapılır. Bir dönem, sınıf devrimcilerinin ve devrim ısrarını koruyan bir grup devrimci demokrat yapının özel çabaları sonucu, 8 Martlar Devrimci 8 Mart Plat-

formu tarafından tarihsel ve sınıfsal özüne uygun olarak kutlanır. Bir süre sonra liberal-reformist ideolojik cereyanın etkisiyle devrimci 8 Mart iradesinin zayıflaması sonucu, bu eylemler de sonlanır. Her şeye rağmen kadın sorunu şahsında, devrim-düzen ayrışmasına konu olan 8 Mart eylemleri tarihsel önemini ve haklılığını halen korumaya devam etmektedir.

Bugün, içinden geçtiğimiz süreçte gerek devrimci hareketin gün geçtikçe yaşadığı zayıflama, gerekse de sınıf hareketinin mevcut geriliği, 8 Mart’ın tarihsel ve sınıfsal özüne uygun olarak kutlanmasını sınırlandıran bir rol oynamaktadır. AKP iktidarının kadınlara dönük saldırgan politikalarına tepki olarak her renkten ve kesimden kadınların içinde yer aldığı ve kendini 8 Martlarda da kitlesel bir şekilde alanlarda ifade eden demokratik kadın hareketi ise ayrıca önem taşımaktadır.

Sınıf hareketinin seyriyle bağlı olarak, 8 Martlar er ya da geç sınıfsal ve tarihsel özüne uygun olarak kitlesel ve devrimci gösterilerle kutlanacaktır. Zira, çürüyen ve tükenen burjuva düzen her geçen gün sınıf ve kitle hareketinin devrimci dinamiklerini güçlendiren sorunları döne üretmektedir.

“8 Mart’ta alanlarda olmalıyız”

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü geçmişi emekle ve mücadeleyle dolu bir gündür. New York’ta bir tekstil fabrikasında insanca bir yaşam için kadın işçiler greve çıkmışlardı. Ardından yaşanan polis saldırısıyla fabrikaya kitlenmişlerdi. Çıkan yangında çoğu kadın, 129 işçi katledildi. 1910 yılına gelindiğinde ise bir sosyalist kadın konferansında Clara Zetkin isimli komünist önderin önerisiyle bu gün dünya emekçi

kadınlar günü olarak kabul edilmişti.

Geçmiş yüzyıllardan bu yana dünyada genelinde kadınlar tacize, tecavüze ve mobbinge maruz bırakılıyor. Yüzlerce kadın iş yerinde, sokakta, okulda, evde hiçbir önlem alınmadığı için katlediliyor. Ceren Damar, Şeyma Yıldız, Helin Palandöken ve niceleri... Sömürü düzeninin gerici dayatmalarının sonucu katledilen kadınlar ilk değildi son da

olmadılar. Günümüzde de kadınlar evde işte sokakta, okulda tacize, tecavüze uğrayıp, katledilirken düzen yargısı katilleri tecavüzcüleri iyi hal indirimleri ile koruyup kollamaya, aklamaya devam ediyor. Tüm bu sorunlara karşı bizim bir araya geleerek mücadele etmemiz gerekiyor. 8 Mart’ta ise sesimizi daha çok çıkarmak için, alanlarda olmalıyız.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ’NDEN BİR ÖĞRENCİ

Kadınlar ve gericilik

Gericilik denilince akıllara yalnızca söylemler gelmemelidir. Kurumsallaşmış durumda olan gericiğin çok boyutu vardır. En genelinden alınacaksa, bugün halen kapitalist üretim ilişkilerinin toplumlara hâkim olması en başta insanlığın gelişimi için bir engeldir ve gerici durumdur. Üretim ilişkileri içerisinde kadınlara biçilen rollerin toplumsal düzende gericiğin devam ettirilebilmesine büyük katkıları olmaktadır. Ekonomik kriz dönemlerinde ilk işten atılanların kadınlar olması ya da aynı işi yapmalarına rağmen erkek işçilerden daha az ücret almaları ve terfi alma-yükselme açısından erkeklerle oranla daha az şansa sahip olmaları toplumda normal olarak karşılanabilmektedir. Çünkü yüzyıllardır süregelen ataerkil zihniyet kadının asıl görevlerini annelik, ev içi hizmetler, yaşlı bakımı vb. görmektedir.

Her ne kadar artık kadınların da çalışma ve sosyal hayata katılımları gerek verilen mücadelelerle gerekse de kapitalist üretimin ihtiyaçları çerçevesinde sağlanmış olsa da bu sorun yerli yerinde durmaktadır. Özellikle AKP'nin Türkiye'sinde bu sorunlar katlanarak artmıştır. Kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüz ve cinayet her sene bir öncekine göre daha da yükselecek vaziyettedir.

AKP iktidarı boyunca hayata geçirilen gerici uygulamalar kadınların toplumda kendilerini var etmelerini daha da zorlaştırırdı. Medyanın gücü sayesinde Ortaçağ kalıntısı zihniyet gerici zehrini etkin bir şekilde topluma akıttı. Cumhurbaşkanı'dan diğer devletlilere kadar çeşitli zatlar şu sözleri dilinden düşürmedi: "Türk kadını evinin süsüdür.", "Anası tecavüze uğruyorsa neden çocuk ölsün, anası ölsün.", "Kadının fitratında erkeğe köle olmak var.", "Ben kadına şiddet dememizin de

bu konuyu büyüttüğü kanaatindeyim.", "Erkekler kadınlardan eğitim mi almırsınız? Bizim kadınlardan alacağımız eğitime ihtiyacımız yok.", "Kadını iş kadını yapayım derken anneyi, eşi, bacıyı ve hanımefendiyi kaybediyoruz.", "Her çalışan kadın, gözü doymamış erkek demektir. Çalışan kadın ya evlenmeyi erteleyerek erkeklerin evlilik sürecini baltalıyor ya da evli olduğu halde çalıştığı için yorgunluğu ve vakit darlığı nedeniyle erkeği ile ilişkisinde kadınlığı arızalanıyor. Kadınlığı arızalı olduğu için erkeğin gözü açtır. O evinde erkeğini eksik bırakıyor erkeği de iş yerinde bir başka kadına tasallut oluyor.", "Çalışan kadın doğurmayan ya da az doğuran kadın demektir. Yani benim ümmetim zarar gördü.", "Kadın sadece tek bir şartla çalışabilir, o da erkek izin verirse." Bu türden söylemler o kadar çok ki; hamile kadınların dışarıda gezmesinden kahkaha atmasına kadar neredeyse her

konuda kadınları hedef alan gerici söylemlerin arkası kesilmiyor.

Bu konuda bazı uygulamaları da hatırlatmak gereklidir. Kadın Bakanlığı ismi değiştirilip Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yapıldı. Kürtaj hakkına bazı sınırlamalar getirildi. Müftülere resmi nikâh kıyama yetkisi verildi. Bu değişikliğin laiklik ilkesinin, hukuk devletinin gereği olduğu yönünde savunmalar yapıldı. Mahkemelerde iyi hal indirimleri, tahrik indirimleri getirildi. Cinsel istismar yasasında 13 yaşındaki çocuklarda rıza aranması için tasarı hazırlandı ama tepkiler sonucu bu tasarı şimdilik askıya alındı. Aynı şekilde tecavüzünün sanık ile evlenmesi durumunda tecavüzünün cezalandırılmaması için düzenlemeler sunuldu yine tepkiler sonucu şimdilik geri çekildi. Toplu taşımada "pembe vagon" gibi kadınların ayrı yerlerde yolculuk yapmalarını ön gören absürt çözümler

üretildi. Bu konuda anket çalışmalarının da yürütüldüğü açığa çıktı. İmam hatip okulları yaygınlaştırıldı. Geriçiler üniversitede profesör, rektör gibi konumlara getirildi. Bu sözde profesörler Elazığ depreminden sonra çocuklarla evliliğin yasaklanmasını depremin nedeni olarak açıklama cesaretini gösterdiler.

Erdoğan yönetimi çok sayıda skandala imza atmaya devam ediyor. Cemaatler, tarikatlar ülkede cirrit atıyorlar ve özellikle eğitim sisteminde yuvalanıyorlar. Şeriat yönetimini direk getiremeseler de şeriat zihniyeti ile bazı uygulamaları topluma dayatıyorlar. Dinsel gericiğin Türkiye'de oynadığı rol kuşkusuz başta büyük sermaye olmak üzere sonradan türemiş AKP'nin beslediği yandaş sermayeye yarıyor. Bu anlamda yayımlanan bir rapor açıklayıcı olmaya yetecektir. İlerici Kadınlar Derneği'nin (İKD) 2019 yılının ilk 9 ayı için sunduğu bir raporda ekonomik kriz koşullarında kadınların payına işsizlik ve yoksulluk düştüğüne dair veriler yer aldı. Türkiye'de erkeklerin istihdam oranı %65 iken kadınların %29 olduğu ve 12 milyona yakın kadının kendisini 'ev kadını' olarak tanımladığı ve istihdam verilerine dâhil edilmediği belirtildi. Bunun kendisi siyasal gericiğin bir ifadesidir. Burjuva siyasetinin güttüğü politikaların toplumsal yaşama yansımalarıdır.

Öte yandan, kadınların en başta yaşam haklarını kazanmak ve insanca yaşayabilmek için verdikleri mücadele sadece Türkiye'de değil dünyanın birçok yerinde kitleselleşmeye devam ediyor. İşçi ve emekçi kadınların gerici ablukadan sıyrılabilmesi, talepleri için alanları doldurmalarının önemi oldukça açıktır. 8 Mart'ta gericiğe karşı mücadeleyi yükseltelim!

U. AZE

8 Mart'ta da sokaklarda olmalıyız!

Başakşehir'den bir kadın işçi ile 8 Mart üzerine konuştuk.

8 Mart sizin için ne anlam ifade ediyor?

8 Mart bana emeğimin karşılığını isteyip de canından olan kadınları anlatıyor, anımsatıyor!

Bir kadın işçi olarak yaşadığınız sorunlardan bahsedebilir misiniz?

Biz kadın işçilerin en büyük sorunu çok fazla çalışmamız. Çünkü bizim sorumluluğumuz erkeklerden çok daha fazla, biz annemiz. Bizde ev sorumluluğu da var, dışarıda da ça-

lışıyoruz.

Çok iş yapıyoruz ama çok az para alıyoruz. Emeğimizin karşılığını alamıyoruz. O yüzden daha fazla hak tanınması gerekiyor bize. Sorumluluklarımız çok fazla.

AKP iktidarının kadınları köleleştiren politikalarına ve cinayet, taciz ve tecavüzlere karşı kadın işçiler neler yapmalı?

Şu anki iktidarın kadınları koruma yönünde çalışma yapması bir yana daha fazla köleleştirmek için elinden geleni yapıyor, fetvalar veriyor. Maalesef kadınlara ve çocuklara

yönelik şiddet de daha fazla arttı bu iktidarın döneminde. Bunun için biz kadın işçiler birlik olmalıyız. Örgütlenmeliyiz.

Son olarak 8 Mart vesilesi ile işçi ve emekçi kadınlara ne söylemek istersiniz?

Tüm işçi kadınlara sesleniyorum: Herkes hakkını aramalı, emeğinin karşılığını almalı. Susmamalı, birlik olmalı. Birlikten kuvvet doğar. Bir ve bütün olmalıyız!

8 Mart'ta da sokaklarda olmalıyız!

BAŞAKŞEHİR'DEN KADIN METAL İŞÇİSİ

ODTÜ'de yaşanan saldırıların ardından

Dinci gerici sermaye iktidarının siyasal, toplumsal ve ekonomik krizi derinleşirken toplumsal muhalefete dönük saldırısı da beraberinde artıyor. Her türlü muhalif söylem büyük bir baskı ve zorbalıkla sindirilmeye, yok edilmeye çalışılıyor. Gözaltı, tutuklama ve yargı terörü devreye sokuluyor. Toplumda yaratılan baskı ve zorbalık atmosferine rağmen sermaye iktidarı hiçbir zaman istediği sonuçları tam olarak elde edemiyor. Kendilerinin de sürekli yakındığı gibi "kültürel iktidar" olamadıklarını belirttikleri bir dizi alandan sesler ve tepkiler yükseliyor. Bu alanlardan birisini de üniversiteler oluşturuyor. Dinci gerici iktidarın 18 yıllık iktidarı boyunca, özellikle de 15 Temmuz sonrası ihraçlar, kayyım rektörler vb. uygulamalarla kıyıma giriştiği üniversitelerde hala tam anlamıyla egemenlik kurabildiğini söylemek mümkün değil. Özellikle İstanbul Üniversitesi, ODTÜ, Ankara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi gibi geçmişten bugüne mücadele geleneği olan üniversitelerde sık sık gündeme getirdiği bir dizi saldırı bunun en iyi göstergesi.

Son dönemde de bu saldırılar hız kesmeden devam etti. ODTÜ'de geçtiğimiz hafta bir grup ülkücü faşist ve TGB çetesi okul yemekhanesinde ÖGB, polis iş birliği ile provokasyon yaratmak istedi. Devrimci ve ilerici öğrencilerin, faşist çetecileri üniversiteden kovması ile polis üniversite kampüsüne girdi ve öğrencilere saldırdı. ODTÜ'de yaşananların bir benzeri de daha birkaç hafta önce Ankara Üniversitesi'nde yaşanmıştı. Bu faşist

saldırıları elbette ki tesadüf değil. Son dönemde ODTÜ, şenlik yasaklarına karşı mücadeleden Kavaklık direnişine, geçtiğimiz Ekim ayında "yıllar sonra ODTÜ'ye gireceğiz" diyen faşist çetelerin üniversiteye girişine izin vermemeye dek bir dizi mücadele ile sık sık gündemde. Ankara Üniversitesi de benzer şekilde rektörlük uygulamalarına, faşist çete saldırılarına, kadına yönelik şiddete karşı hareketli bir süreç yaşıyor. Eş güdümlü, ÖGB ve polis destekli faşist saldırıların hareketli süreçler yaşayan bu iki üniversitede gündeme gelmesi, saldırıların arkasında nasıl bir organizasyonun olduğunu gözler önüne seriyor. Gençlik mücadelesinde tarihsel bir öneme sahip olan ve sermaye devletin bütün saldırılarına rağmen hala ciddi bir mücadele potansiyeli taşıyan,

gençliğin en diri, duyarlı ve dinamik kesimini barındırdığını birçok olayda gözler önüne seren bu üniversiteler özellikle hedef alınıyor. Ne zaman üniversitelere dönük büyük saldırılar planlansa öncelikle bu üniversitelerde uygulanmaya çalışılması da boşuna değil. Daha geçtiğimiz haftalarda yemekhane ücretleri 18.5 tl'ye çıkan ve yemekleri tek öğüne düşürülen İstanbul Üniversitesi'nin ardından onlarca üniversitede yemekhane ücretleri zamlandı, öğün sayısı azaltıldı. Ancak İstanbul Üniversitesi öğrencileri saldırıya karşı hızla tepki göstererek geri adım attı. Zamlar geri çekildi, kaldırılan öğün geri geldi. İÜ'deki direniş ve direnişin kazanımla sonuçlanması diğer üniversiteleri de harekete geçirdi. Bir dizi üniversitede eylemler sonucu zam-

lar geri alındı. Kuşkusuz yemek hakkına dönük bu saldırının ilk olarak İstanbul Üniversitesi'nde uygulanması boşuna değildi. Eğer bu saldırı İÜ'de böylesine tepki ile karşılanmasaydı, sermaye düzeni bunu diğer üniversitelerde rahatça hayata geçirebileceklerini düşünerek saldırıyı daha da yaygınlaştıracaktı. Yine birçok üniversitede zamlara karşı İÜ'deki direniş örnek alınamayacaktı.

Yukarıda anlattığımız yemek hakkına dönük saldırı örneğini daha birçok örnekle çoğaltmak mümkün. Bu süreci "gelip geçen" bir dizi saldırı zinciri olarak değerlendiremeyiz. Gençlik mücadelesinin önemli mevzileri olarak gördüğümüz ve denebilir ki sıkıca savunmak zorunda olduğumuz üniversiteler sermaye iktidarının saldırısında da özel bir hedef. Üniversitelere dönük cadı avı başlatıp üniversitelerdeki devrimci, ilerici, muhalif birikimi tasfiye etmeye çalışanlar da buraları ele geçirmek istiyor

Bizler de bugün ODTÜ, İÜ, Ankara Üniversitesi vb. üniversitelerde yaşanan faşist saldırıların arkasındaki gerçekliği ve kirli hesapları görerek hareket etmek, gençlik mücadelesini büyüterek bu türden saldırılara yanıt vermek zorundayız. Bunun için saldırılar karşısında üniversitelerin başta ilerici, muhalif, duyarlı kesimleri olmak üzere tüm öznelerini kucaklayan, harekete geçiren süreçler örebilmeliyiz. Zira, üniversitenin öznelere hareketine geçtiği süreçler bu türden saldırıları boşa düşürecektir.

İ. Y. GÜN

ODTÜ öğrenci topluluklarından çağrı

ODTÜ'de 19 Şubat günü TGB ve AKP'li faşistlerin provokasyonu yaşanmıştı. ODTÜ Rektörlüğü'nün saldırılara zemin hazırlayan tutumunu eleştiren topluluklar yaptıkları açıklamada "ODTÜ yönetimini gerçekleştiren bu saldırılara zemin hazırlayan tutumundan vazgeçmeye, bu ve benzeri saldırıların tekrarlanmaması için gerekli adımları atmaya, çağırıyoruz" dedi.

Yaşanan faşist provokasyonu "resmi toplulukların meşru etkinlikleri" olarak niteleyen ODTÜ Rektörlüğü'ne tepki

gösteren toplulukların açıklaması şu şekilde:

"ODTÜ Rektörlüğü, yaşanan gerilimin nedeni olarak, baskı ve saldırılarla üniversitenin demokratik ve eşitlikçi yapısını yıkmak isteyen grupları değil; senelerdir ODTÜ'de türlü kısıtlamalara karşı etkinlikler üreten toplulukları, özgür bir kampüs için yan yana gelen biz öğrencileri görmüştür. ODTÜ yönetimini gerçekleştiren bu saldırılara zemin hazırlayan tutumundan vazgeçmeye, bu ve benzeri saldırıların tekrarlanmaması için

gerekli adımları atmaya, çağırıyoruz!"

Açıklamaya imza atan öğrenci toplulukları:

Amatör Astronomi Topluluğu, Amatör Fotoğrafçılık Topluluğu, Bilgisayar Topluluğu, Biyoloji ve Genetik Topluluğu, Çevre Topluluğu, Çöpsüz ODTÜ İnişiyatifi, Dağcılık ve Kış Sporları Kolu, Doğa Araştırmaları Topluluğu, Doğanın Çocukları, Ekonomi Topluluğu, Eğitim Topluluğu, Eşli Danslar Topluluğu, Felsefe Topluluğu, Fizik Topluluğu, Go Topluluğu, İstatistik Topluluğu, Matematik Topluluğu, Medya Topluluğu, Mimarlık Topluluğu, Münazara Topluluğu, Müzik Toplulukları, Nar Kadın Dayanışması, ODTÜ

Emek Gençliği, ODTÜ Eşitlik, ODTÜ Fikir Kulüpleri Federasyonu, ODTÜ Halkların Demokratik Kongresi, ODTÜ Kavaklık İnişiyatifi, ODTÜ LGBTİ+ Dayanışması, ODTÜ Marksist Fikir Topluluğu, ODTÜ Serüven Kültür, ODTÜ Sol Parti, ODTÜ Sosyalist Devrimci Gençlik, ODTÜ SGD, ODTÜ Öğrenci Kolektifleri, ODTÜ Özgürlükçü Gençlik, ODTÜ Üniversiteli Kadın Kolektifi, ODTÜ Quidditch, Siyaset Bilimi Topluluğu, Sinema Topluluğu, Sosyoloji Topluluğu, Psikoloji Topluluğu, Radyo Topluluğu, Tasarım Topluluğu, Türk Halk Bilimi Topluluğu, Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Topluluğu, Uluslararası Gençlik Topluluğu.

1996 İstanbul Üniversitesi işgali yol gösteriyor!

Günümüz dünyasının en büyük problemlerinden birisi kuşkusuz eğitim sorunudur. Devlet okullarının kısmi parasız eğitim uygulamaları süreç içerisinde ortadan kaldırılmıştır. Eğitim, iktidarın yaratmak istediği dindar ve kindar bir neslin politikalarıyla şekillendirilmektedir. Öte yandan ekonomik krizin faturası eğitim araç ve gereçlerine yapılan zamlarla gençliğe de kesilmektedir. Dönemin başından bu yana üniversite yönetimleri adeta birbirleriyle yarışmasına yemekhanelere zam yapmakta, ulaşım ve barınma gibi temel ihtiyaçlar da bu durumdan nasibini almaktadır. Tüm bunlar yaşanırken İstanbul Üniversitesi öğrencisi Sibel Ünlü'nün intiharı ve hemen ardından aynı üniversitenin bir başka öğrencisi olan Hakan Taşdemir'in ölümü tablonun vahimliğini gözler önüne sermektedir.

Biriken sorunlar karşısında üniversitelerde son günlerde yaşanan hareketlilikler anlamlı deneyimler sunsa da eğitim hakkı için geçmişte verilen mücadelelerden öğrenmek önemli bir yerde duruyor. Zira, paralı eğitim uygulamaları ve eğitim hakkının gasp edilme süreci yalnızca AKP politikalarının ürünü değil. 80 darbesi sonrası YÖK'ün (Yükseköğretim Kurumu) kurulması ile hız kazanan piyasacı eğitim uygulamaları 40 yıllık bir dönem kapsıyor. Bu dönem içerisinde sağlık, ulaşım,

eğitim vb. alanlar tamamen sermayenin eline teslim edildi.

Eğitimin paralı hale getirilmesine karşı en kararlı ve güçlü mücadeleler ise 1995-1996 öğretim yılında patlak verdi. Bu eylemlilikler gençlik hareketi adına darbesi sonrası yapılan en güçlü çıkışlardan birisiydi. O yıllarda YÖK, üniversite harçlarına %300 zam getirildiğini açıkladı. Harç zamlarına karşı başlayan eylemler eşit-parasız eğitim talebiyle büyümüş ve eylemlerin zirve noktası 29 Şubat 1996'da gerçekleştirilen İstanbul Üniversitesi işgali olmuştu. İşgal eylemi öncesi bir miting gerçekleştirilmiş, binlerce öğrencinin yanı sıra öğretim üyeleri de aktif olarak mitinge katılmıştı. Mitingin talebi harçlarını yatıramayan öğrencilerin kayıtlarının yapılmasıydı. Beyazıt Meydanı'ndaki miting, öğrencilerin okula girmesi ve arkadaşlarının kayıtları yapıncaya kadar okulu terk etmeyeceklerini duyurmasıyla birlikte işgal eylemine dönüştü. Bunun üzerine dönemin Rektörü Bülent Berkar okulun tatil edildiğini duyurdu ve okul binasının etrafı polis tarafından kuşatıldı. O gün 47 öğrenci gözaltına alındı 31'i ise tutuklandı. Bu eylemlilikler toplumun gündemine o kadar nüfus etmişti ki, 40 yılın üzerinde ceza talebiyle yargılanan öğrencileri ilk duruşmada tahliye edildi ve bir yıl geçmeden beraat ettiler.

İşgal eyleminin öncesi de öğrencilerin kararlılıkla, ilmek ilmek ördükleri bir süreci içerisinde barındırıyordu. Tutuklamaların ardından geri çekilmeyen üniversiteli gençlik, Türkiye'nin en gözde üniversitelerinde adeta hayatı durdurdu. Bu eylemler 68 kuşağından devralınan mücadele ruhunun 80 darbesi ile bastırılmayacağına en net göstergesiydi.

Aynı süreçte farklı illerden bir araya gelen yüzlerce öğrenci 350 bine yakın dilekçeyi dönemin TBMM Başkanvekili Kamer Genç'e iletti. Dilekçelerin ardından hiçbir değişikliğin yapılmadığını gören öğrenciler yürüyüşler gerçekleştirdi. YTÜ öğrencileri açlık grevine başladı, büyük şenlikler düzenlendi. Aynı şekilde Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nden 20 öğrenci açlık grevine başladı. Meclis Genel Kuruluna izleyici gibi giren öğrenciler TBMM'de "Paralı eğitime hayır!" şiarlı pankart sallandırdı. İzmir, Çukurova, Trakya ve daha birçok kentte öğrenciler harç eylemleri yaptılar. İTÜ, İÜ ve birçok üniversitede geceleri okulu terk etmeme eylemleri yapıldı.

26 Mart 1996 yılında harç zamlarına ve eğitimin özelleştirilmesine karşı Kadıköy Belediyesi önünde bir araya gelen 2000 i aşkın öğrenci iskeleye yürüyüş gerçekleştirdi.

Geçmiş anlamak, ders çıkarmak artık her zamankinden önemli bir yerde duru-

yor. Baskının, geriliğin, faşizmin tırmandığı bir dönemden geçiyoruz. Bizlere tıpkı o zamanlarda olduğu gibi açlık, yoksulluk ve sefalet koşulları dayatılıyor. En insani haklarımız gasp edilmeye çalışılıyor. Geçmişimizi bilmek, mücadele tarihimizden öğrenmek bizlere yol gösterir.

Bugün böylesine karanlık bir dönemde tabii ki umut verici eylemlilikler de yaşanıyor. 2018 de gerçekleşen bölünme süreci eylemlilikleri bunun bir örneğidir, ODTÜ Kavaklık Direnişi veya şimdi gerici çetelere karşı süren mücadele kararlılığı bu durumun bir örneğidir. Yemekhane zamları üzerinden İstanbul Üniversitesi'nde gerçekleşen eylemler ve kazanım da öyle. Toplum öfke biriktiriyor diyoruz. Bu birikimi geçmişten aldığımız miras ile daha ileriye taşımak ise bizim ellerimizdedir. Bundan seneler öncesi "Eşit-parasız eğitim!" talebinin önemi ne kadar hayati ise şimdide durum aynıdır. Çünkü iktidarlar değişse de sömürü üzerine kurulu olan düzen yıkılmadıkça sorunlarımızın ve taleplerimizin aynı kalması da şaşırtıcı değildir. Taleplerimizin kazanılması ise son süreçte yaşanan hareketlilikleri örgütlü ve kitlesel bir mücadeleye çevirdiğimizde mümkün olacak. Bu açıdan önümüzde duran en büyük sorumluluk daha inisiyatifli ve cüretkâr adımları atabilmektir.

M. NEVRA

Kadıköy'de gençlere polis saldırısı

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencisi Hakan Taşdemir'in intiharı sonrasında gerçekleştirilmek istenen anmaya özel güvenlikler (ÖGB) saldırı- mıştı.

"İNTİHAR DEĞİL, KAPİTALİZM"

Gençlik örgütleri, ÖGB saldırısını İstanbul Üniversitesi yemekhanesinden teşhir etti. Ajitasyon konuşmaları gerçekleştirirken üniversitelere ayrılan bütçenin öğrencilere kullanılmaması teşhir edildi. "Bizler Hakan'ın sınıf arkadaşları olarak krizin faturasını ödemeyeceğiz" denilen konuşmalarda, sonrasında gerçekleştirilecek foruma çağrı yapıldı.

Ardından alkış ve sloganlarla saldırının yaşandığı İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi önüne gidilerek bir anma ve forum yapıldı.

"YENİ SİBELLER, HAKANLAR OLMASIN DİYE BURADAYIZ"

Forumda öğrenciler, paralı eğitim uygulamalarını, kapitalizmi teşhir etti. Hakan ve Sibel'in katilinin kapitalist sistem olduğunu vurgulayan konuşmalar gerçekleştirildi. Hakan ve Sibel'in sınıf arkadaşları konuşmalar gerçekleştirdiler.

ODTÜ'de yaşanan saldırı sürecine de değinen öğrenciler "üniversiteler bizim-

dir" dedi. Ardından akşam gerçekleşecek eyleme çağrı yapıldı.

KADIKÖY'DE POLİS SALDIRI: 9 GÖZALTI

Gençlik örgütlerinin akşam saat 19.00'da gerçekleştirdiği eyleme ise polis saldırı. Kadıköy Yeldeğirmeni'nden Boğa'ya gerçekleşen yürüyüşte HDP binası önünde polis kitlenin önünü kesti. Gençlik örgütleri ajitasyon ve sloganlarla yürüyüşlerine devam etmek istedi. Polis saldırısında DGB, Anarşist Gençlik, SGDF, HDP Gençlik Meclisi'nden öğrencilerin olduğu 9 kişi gözaltına alındı.

Ardından kitle Eğitim Sen'in önünde basın açıklaması gerçekleştirilerek saldırı protesto edildi, gözaltına alınanların serbest bırakılması istendi. Gözaltına alınan öğrenciler sonraki gün savcılığa çıkarılarak serbest bırakıldı.

Örgütlü mücadele yaşamsaldır!

Kapitalist sistemde açlığa, yoksulluğa, sefaletle sürüklenen işçiler, emekçiler ve gençler geçimini sağlayamadıkları için çaresizliğe düşüyor ve çözümünü yaşamına son vermekte buluyor. Özellikle gençliğe bir gelecek vaat etmeyen ve topyekün umutsuzluğa sürükleyen sistemin temsilcileri, yaşanan intiharların kişisel, psikolojik nedenlerden kaynaklandığını söyleyerek gerçekliği örtbas etmeye çalışıyor. Eğitim sisteminden reklam panolarına kadar yaşamın her alanında topluma aşılana bireycilik, insanları yalnızlaştırıyor. İşsizlik, yoksulluk gibi toplumsal arka planı olan sorunlar karşısında bireysel çözüm arayışları öne çıkıyor. İnsanlar bu sorunlarla baş etme gücünü yitirdiği oranda son çare olarak yaşamına son veriyor. Geçtiğimiz ay ekonomik-sosyal sorunlar nedeniyle İstanbul Üniversitesi öğrencisi Sibel Ünlü yaşamına son vermişti. Yine geçtiğimiz haftalarda İstanbul Üniversitesi öğrencisi Hakan Taşdemir de benzer nedenlerle hayatını sonlandırdı. Son dönemlerde genç intihar olaylarının bu kadar artması tesadüf değildir. TÜİK verilerine baktığımızda, intihar olaylarında yaşanan artışın geldiği boyutu çarpıcı bir şekilde görürüz. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2002-2018 yılları arasında Türkiye’de günde ortalama 8 kişi (yılıda 2941 kişi) hayatına son verdi. Yine aynı kurumun verilerine göre bu

sayı şimdi yılda 3 bini aşmış bulunuyor.

Türkiye Psikiyatri Derneği’ne göre ise Türkiye’de intihar edenlerin sayısı geçtiğimiz yıl 3 bin 225 ile en yüksek rakama ulaştı. İntihar nedenleri arasında işsizlik, borç batağı, iflas gibi nedenler ilk sıralarda yer alıyor.

Resmi verilere göre Türkiye’de yaklaşık 17 milyon kişi aldığı sosyal yardımlarla geçinmeye çalışıyor. Gerçek işsiz sayısı 7 milyonu aşarken her ay işsizler ordusuna yenileri ekleniyor. Her 4 gençten biri işsiz durumda. Açlık sınırı son 17 yılda 5 kattan fazla arttı. Ekonomik krizle birlikte işsiz ve yoksul sayısında yaşanan artış rekor düzeye çıkarken dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için, yani sadece gıda için yapması gereken aylık harcama 2.500 TL’yi buluyor.

Bu gerçeklik ışığında günümüze baktığımızda; işsizliğin geldiği noktada, açlığın ve geçim sıkıntısının vardığı boyutta yaşadığı sorunlara çözümler bulamayanlar hayatlarına son veriyorlar. “İntihar üzerine” adlı yapıtında Karl Marx, toplumun neden intihara sürüklendiğini şu sözlerle ifade ediyor:

“Özne toplumsal yapının, daha doğrusu egemen ideolojinin, etkisi ile biçimlendirilir. Bu yeniden biçimlendirme iktidar aygıtı tarafından özne olarak yeniden-üretileme süreci bu yapının dışına çıkılmadıkça devam eder. Egemen iktidar

kendi aynasında öznenin ilk başta kurmuş olduğu yanılısamalı bütünü sürekli olarak yeniden üretir. Ancak, iktidar özneleri yeniden üretebilmek ve üretim sürecine yeniden sokabilmek için onları sözde mutluluklarla oylar, bu bağlamda kitle kültürü ve kitle iletişim araçları devreye girer. Kendi gerçekliği üzerine düşünme yeteneğini kaybeden ve sorgulayamayan insanların varlıklarını sorgulamaları söz konusu olmadığı için toplumsal bağlamda muhalefet etmeleri engellenir. Özne, farkındalığa sahip olmadığı için de içinde yaşadığı gerçekliği bilinç bağlamında toplumsal gerçekliği yorumlayarak aşamaz, gerçekliğin toplum tarafından dönüştürülebileceğini göremez, tekil olarak yapabileceği tek aşma, dönüşüm ise kendini yok etmesiyle, intihar ile mümkündür.”

Kendisi ile birlikte toplumu da yok oluşturan kapitalist sistemin, özellikle gençliğe geleceksizlikten başka bir şey vademediğini ifade etmiştik. En temel ihtiyaçların parasız olması gere-

kirken, ulaşımdan, yemeğe, barınmaya, eğitim materyallerine kadar her şeye getirilen zamlar, gençliğin geçimini zorlaştırıyor. Günümüzde gençler okurken aynı zamanda çalışmak zorunda kalıyor. Yıllarını vererek, bin bir zorlukla emek harcayarak kazandığı üniversiteden mezun olan gençlerin büyük bir çoğunluğu diplomalı işsizler ordusuna yedeklenirken, birçoğu da kendi mesleği dışında bir işte sigortasız ve asgari ücretle çalışmak zorunda bırakılıyor. Elbette bu durum gençlerde ciddi psikolojik sorunlar yaratıyor. Ancak bu psikolojik sorunların kaynağını kişilerde görmek büyük bir yanılsama olacaktır. Kapitalist sistem işsizliği, geleceksizliği emekçi kesime mensup tüm gençliğe dayatıyor. Tüm bu sorunları topyekün yaşıyorsak, çözümü de hep birlikte bulabiliriz. “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz” şiarını bugün dünden daha gur bir şekilde yükseltmeli, bizleri yalnızlaştıran, intihara sürükleyen kapitalist sistemi yıkmak için örgütlü mücadeleyi büyütmeliyiz!

Kalemiyle yaşamda bulunan çelişkileri açığa çıkaran bir yazardır Yaşar Kemal. Onun bu yönü, kendi yaşamının da birebir kopyasıdır. 1. Emperyalist Paylaşım Savaşının beraberinde getirdiği açlık ve sefalet, Yaşar Kemal’in ailesini Van’dan Çukurova’ya göç ettirmiştir. Böylelikle pamuk tarlalarının, patozların ardında çocukluk yıllarını geçirmiş, yaşamda var olan derin uçurum belleğine kazanmıştır. Bu bellek ise, Yaşar Kemal’in edebiyat hayatını etkilemiş, onun hangi tarafta olacağını belirlemiştir. “Kendimi bildim bileli zulüm görenlerle, hakkı yenenlerle, sömürülenlerle, acı çekenlerle, yoksul olanlarla birlikteyim.” sözü, yine Yaşar Kemal’e aittir. Onun kalemi, ezilenleri sadece yazmakla kalmadı, betimlemeleriyle birlikte, onları resmetti adeta. Tabi ki onların gözünden yaşamı, doğayı, dağı ve taşları da.

Eserleriyle düzeni resmetmiş yazar: Yaşar Kemal

Onun en belirgin özelliklerinden biri de betimlemeleri muazzam şekilde aktarmasıdır. Diğer yazarlara bakıldığında bu konuda eksik oldukları gözlemlenebilir. Ancak Yaşar Kemal, bu konuyu ustaca değerlendirmiştir. Misal İnce Memed eserinde Çukurova köylüsünü öyle bir anlatmıştır ki, okuyucu o insanlarla bir bütünlük sağlayabilir. Çukurova’nın doğası, dağı, taşı ve toprağı köylünün birer yansımasıdır ve Yaşar Kemal, bu bütünlük içinde tasvir etmiştir Çukurova’yı. Bazen dünyanın ta kendisi olmuştur bu ilçe, bazen ise el kadar bir kuşu bile kabul edemeyecek kadar küçük bir çalı. Ancak yine de sömürü düzeninin

hüküm sürdüğü küçük bir nokta olmuştur Çukurova. Yoksul köylüleriyle, Abdi Ağa gibi düzenin kol kanat gerdiği asaklalarıyla. Elbette zamanla köylünün bir zaman umudu olacak zayıf, çelimsiz ama yiğit Memed’i ile. En doğal ve yalın halile bir düzeni resmeder İnce Memed kitabı. Bu unutulmayacak roman bile, Yaşar Kemal’in gerçekçiliğinin, onun kalbinin ezilenler ile birlikte olduğunun göstergesidir. “Halka kim zulmediyorsa, etmişse, halkı kim eziyor, ezmüşse, onu kim sömürmüş, sömürüyorsa, feodalite mi, burjuvazi mi... Halkın mutluluğunun önüne kim geçiyorsa ben sanatımla ve bütün hayatımla onun karşısındayım.

Ben etle kemik nasıl birbirinden ayrılmazsa, sanatımın halktan ayrılmamasını isterim. Bu çağda halktan kopmuş bir sanata inanmıyorum.” sözünü söyleyen de yine Yaşar Kemal’in kendisidir.

Yaşar Kemal, açlığın ve sefaletin hüküm sürdüğü zamanlarda gözlerini açmıştır hayata. Yine bu sefalet onun kalemine sarıldığı zamanlarda devam etmiştir. Bu sebeple, sürgünler ve hapis görmüştür, dönem dönem sansüre uğramıştır. Yine de yazmaktan ve edebiyat yoluyla açlığın ve sefaletin hüküm sürdüğü düzeni anlatmaktan caymamıştır. Onu Yaşar Kemal yapan ise, burada yatar.

Yazdığı eserlerle, sözleriyle Yaşar Kemal, ezilenlerin sesini taşımaya devam ediyor. 28 Şubat 2015’te yaşama veda eden yazarı saygıyla anıyoruz...

ESENYURT’TAN BİR KIZIL BAYRAK OKURU

**Özgürlük, eşitlik ve sosyalizm için
MÜCADELEYE!**

Yaşasın 8 Mart

Dünya Emekçi Kadınlar Günü!

